سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ○ 9 Eylül 1977.
Siyasî, edebî, tarihi, ilmî haftalık gazete ○ 25 Ramazan 1397
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İSTANBUL

SAYI: 89 / BEŞ LİRA / BİR DM.

Unutma Müslüman:

BAYRAM GÜNÜ ORUÇ HARAM!

HAC SEYAHAT DEĞİL, İBÂDET HÜRRİYETİDİR VE ANAYASA TEMİNATI ALTINDADIR!..

önce döviz sonra da kolera bahanesiyle haccı men'e

GÜCÜNÜZ YETMEZ!?

HAFTANIN MEVZUU

Umum Müdür Varol:

HALKIMIZA İHANET EDEMEYİZ!

10 Mayıs tarihinden bu tarafa Sümerbank'ın tekstil fabrikalarından bazılarında devam etmekte olan grev, binlerce işçi âilesini huzursuz etmekte olduğu gibi memleket iktisadiyatına da darbe vurmaya devam ederken, Teksif ile Sümerbank arasında mutabakat yolunda bazı emâreler görülüyordu. Yeni «arabulucu» için taraflar rıza beyanında bulunurlarken, Sümerbank Uumum Müdürü Dr. Kemal Varol, Teksif tarafından taleb edilen ücret zamlarının müesseseyi buhrana sürükleyeceğini ve hattâ zarara sokarak işçisine ücretleri ödeyemez hale sokacağını ileri sürüyordu. Dr. Varol Teksif taleblerinin ayrıca Sümerbank'ın tekstil sahasındaki rakibi husûsî sektöre «aşırı kâr fırsatı vereceğini» ifade ile, «Sümerbank 42 milyon halkımızın sırtından rakiblerimizin aşırı kâr sağlamasına imkân veren bir şemsiye vazifesi görmeyecektir. Bu halkımıza ihânet olur!» diyordu.

Sümerbank Umum Müdürü'ne göre, Teksif'in istediği ücret zammı günlük 120 liraydı ve bunun iki yılda tahakkuku şart koşuluyordu. Halbuki zam günlük 120 lira ile de kalmıyor %25 prim ve %100 nisbetindeki sosyal haklar gözönüne alınırsa, iki yılda bir işçi için ortalama istenen zam 90.000 lirayı buluyordu. Bu rakkamı Sümerbank'ın kabûl etmesi halinde ortaya iki vahim hadise çıkacaktı:

● **Büyük bir ihtimâlle Sümerbank yakın gelecekte işçisine vaad ettiği ücretini ödeyemez hale gelecekti.**

● **Zamlı ücretler Sümerbank'm maliyet hesablarına aksedecek bu ise Sümerbank'm rakibi firmalar tarafından istismar ve kendi maliyetlerinin yüksek olduğu iddiası ile aşırı kâr sağlamalarına sebep olacaktı.**

Diğer taraftan Dr. Kemal Varol, idaresi altmdaki Sümerbank'ta işçi ücretlerindeki artışların 1973'den bu tarafa son derece yüksek olduğunu da ilâve ediyordu. Sümerbank 1973'de aynı sayıdaki işçisine 950 milyon lira öderken 1974'de 1 milyar 271 milyon lira, 1975'de 1 milyar 680 milyon lira, 1976'da ise 2 milyar 271 milyon lira ödemişti.

Ayrıca bu rakkamlar istihsal maliyetinin ortalama %40'ını teşkil etmekteydi. Nitekim 1976'da istihsal maliyeti 5 milyar 217 milyon iken işçi ödemeleri 2 milyar 271 milyondu ki, bu da %43 nisbete ulaşıldığını gösteriyordu. Üstelik bu rakkamlara yılda 500 milyon lira alan yaklaşık 7 bin memur ücretleri dahil edilmemişti.

Sümerbank'ın içinde bulunduğu vaziyeti böyle hülâsa etmesine mukabil, eski AP milletvekili Şevket Yılmaz'ın başında bulunduğu Teksif sendikası, «isteklerinin makûl olduğunu» ileri sürüyorlar meselâ, %43 iddiasını reddediyor ve işçiliğin maliyet içindeki payının %8 civarında olduğunu ileri sürüyordu.

Teksif'e göre Sümerbank tekstil sanâyiinde çalışan 30.000 işçisine iki yılda 2 milyar 700 milyon civarında zam verirse hiç de zarar etmezdi.

Sümerbank ise, halen toplam olarak tekstil işçisine 1 milyar 800 milyon lira ödemekte olduğunu, bunun, sendikanın istediği gibi 4 milyar 500 milyon liraya çıkarılması halinde Sümerbank'ın bu sahadaki rakibi fırsatçı firmalar, fiyatları yükselterek vurgunlarını hızlandırırlardı!

Bu hususda görüşlerini aldığımız Sümerbank Umum Müdürü Kemal Varol şöyle konuşuyordu:

«Sümerbank bir devlet kuruluşudur. Faaliyet gösterdiği sahada ise husûsî sektörle fazlasıyla bir rekabet içinde bulunmaktadır. Temel mal ve hizmetler dahilinde bir istihsal yapmadığımız için zararımız hazinece karşılanmaktadır. Yani Sümerbank'ın zarar etmesi devletin zarar etmesi mânâsını taşamıktadır. Bu bakımdan kâr etmese dahi bu kuruluşun en azından zarara düşmemesi icabeder. Aksi halde kendisine verilen vazifeleri görem hale ve hatta ücretleri ödeyemez hale gelebilir. Şimdiye kadar 7 toplu iş sözleşmesi imzaladık. Sadece Teksif ile anlaşmazlığa düşülmüştür. Sümerbank, işçisinin alın terinin hakkını verilmesini en başta gelen vazife telâkki eden bir idareye sahibdir. Kaldı ki, devlet kuruluşu olarak Sümerbank'ın kâr edebilmesi, verimin artması için işçileriyle elele bazı teşebbüsleri olmuş ve meselâ işçisini kâra ortak eden bir sistem geliştirmiştir. Bu sistem Beykoz, Yarımca, Filyos, Yıldızköy ve Bolu işyerlerimizde tatbik olunmuş fevkâlede müsbet neticeler alınmıştır. İstihsal artmış, kâr artmış ve binnetice işçilermizin kazançları artmıştır.

Bu sistemin yakında bütün Sümerbank teşebbüslerinde tatbiki hedefimiz arzumuzdur. Bir devlet kuruluşu olarak biz hiç şüphesiz, devletimizi, halkımızı, müessesemizi, işçimizi birarada düşünmek mecburiyetindeyiz.

Şimdi bizim Sümerbank idaresi olarak ehemmiyet atfetdiğimiz bazı hususları işaret etmek istiyorum:

İşgücü verimliliği ile ücret arasında bir bağ olmalıdır. Ücretin işgücü verimliliğini azami seviyeye ulaştırması bu bağ ile olabilir. Böylece tabir câizse suyu getirenle, testiyi kıran arasındaki farklılık gözetilecektir.

Seyyânen ücret zammı siyasetinden vazgeçip, teknik mahâreti teşvik eden, her işçiyi usta ve ustabaşı olmaya özendiren bir ücret zammı siyaseti takib edilmelidir. Çünkü, şurası bir vâkıa ki, geçmişte bu yüzden çok sayıda kalifiye işçimizi rakiblerimize kaptırdık. Bazı işyerlerimizde ise usta ve ustabaşıları fark olmadıktan sonra, düz işçiliğe dönmek istediklerini söylemişlerdir.

Nihayet işçi ile memur arasında sürtüşmeleri önleyecek, karşılıklı hak ve hukuka saygılı, disiplinli, âdil bir çalışma nizamı üzerinde hassasiyetle durduğumuz mes'elelerdir.

Hülâsa şunu ifade etmek istiyorum ki, Sümerbank işçisinin hakkını verecektir. Vermeye hazırdır. Yeter ki, işçi adına hareket eden sendikalarımız siyâsî maksatlara işçilerimizi âlet etmek istemesinler.»

● **Sümerbanktaki grev devam ederken basında bu grevi tahrik eden yazılar da eksik olmuyor.**

Piyasaya arzedildi

Gazetemiz Sebil tarafından abonelerine gönderilen ve büyük alâka ile karşılanan Hattat Yusuf Ergün tarafından anahtar şeklinde meşkedilen besmele tablosu, bilindiği gibi çok renkli ofset baskı tekniği ile hazırlanmış nefis bir eserdir. Beheri 7,5 liradan piyasaya arz edilmiştir. Toptan fiyatı 4 liradır.
Sebil Yayınevi PK. 808 ISTANBUL adresinden temin edilebilir.

HİSAR mensucat
Döşemelik ve Perdelik kadife sanayii ve ticareti a.ş.
İ.M.Ç. 5 Blok No: 5302
Unkapanı

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

başyazı

Dinî neşriyat ve mes'ûliyet

Kadir Mısıroğlu

Her mücâdelede taraflar ya resmen hasım tavrı takınarak birbirlerinin karşılarına geçerler, veyahud da maksadlarına «dost kılıklı düşmanlıklar» la ulaşmaya çalışırlar. Dünya'da daha ziyade câri olan, ikinci usûldür. Zira, birincisi asgarî bir nefs emniyeti ve mertlik istemekte, üstelik de mukabeleyi dâvet ettiği için daha fazla fedâkârlığı gerektirmektedir. Bu yüzden vicdanına sığdırabilen herkes, sinsi bir metodu benimsemekte ve düşmanını sûretâ ondan görünüp içine hulûl ederek yıkma yoluna gitmektedir. İslâm'a karşı tarih boyunca vâki olmuş düşmanlıkların ekserisi, bu metodla gerçekleştirilmiştir.

Din hürriyetinin belli başlı rükünlerinden biri de, neşir ve telkin serbestisine sâhib olmaktır. Cumhuriyetten önce müslim gayrımüslim farkı gözetilmeksizin bütün teba'ya alabildiğine bahşedilmekte olan bu hürriyet, sakat bir lâiklik anlayışının tatbike konuluşuyla tarihimizde ilk defa ve hem de sırf bu vatanın sahibleri olan müslümanlar için -âdeta- tahdid değil de ilga edilmiştir. Bir avuç hristiyan azınlık, Lozan Muâhedenâmesi'ndeki garantiye istinâden alabildiğine bir din hürriyetine mâlik olarak yaşarken müslümanların dinî hayatları üzerindeki çirkin baskılardan neler çektiği cümlenin malûmudur

İmparatorluk devrinde din hürriyeti sadece dinin korunmasına mâtuf bir kontrol ve tahdide tâbi idi. Bir kimse bu hürriyeti kullanırken ancak dinin esasına ters düşen ve başkalarının yanılmasına âmil olan davranışlarından dolayı muâheze edilirlerdi. Nâzım Hikmet'in diline dolayıp kahramanlaştırmaya çalıştığı Şeyh Bedreddin'den tutunuz da Sultan İkinci Abdülhamid Han devrinde Türkiye'de verdiği konferans derin münakaşa ve fikrî çalkantılara sebep olan Cemâleddin-i Efgânî'ye kadar hemen herkes üzerindeki zikre değer tahdid ve baskı, hep dinin esasını korumak endişesinden doğmuştur. Din nâmına ve onun emrettiği bir hassâsiyetin eseri olan bu tahditlerden hiçbir samimî dindarın müştekî olmasına imkân ve ihtimal yoktu. Esasen bu kontrol çoğu kere devletçe değil, mes'eleyi münâkâşaya dâima ehil ve hazır olan müslüman efkârıumûmîye tarafından gerçekleştirildi.

Lâik Cumhuriyetin tesisiyle bu anlayış hemen tersyüz edilmiş tahdidler -eğer bunlara ilga değil de tahdid denilebilirse- din nâmına değil, bilâkis onun hayat ve cemiyet üzerindeki nüfuzunu kırıp yok etmek maksadıyla icrâ edilir olmuştur. Bu sebeple temel nirengi noktalarından biri lâiklik olmak itibariyle İslâm'la büyük ölçüde çatışan inkılâbların bu en hızlı çağında bir din hürriyetinin mevcûdiyetinden bahseylemeye, pek de imkân olmadığı malûmdur. Bununla birlikte dinin tesirlerinin, ferdî ve ictimâî bütün bir hayattan tardını gerçekleştirmek isteyenlerin ona doğrudan doğruya bir düşman tavrı almakla içine hulûl edip taraftarlarını yanıltmak arasında zaman zaman müterreddid kaldıkları görülmüştür. Kanaatimizce böyle bir ceme ve tefsiri ile Buhari-i Şerif'in ceme ve tefsiri ile Buhar-i Şerif'in bastırılıp millete dağıtılması, sırf bu tereddüd ve metod arayışını ifâde ve isbat eder.

Gerçekten Meclis kararıyla Elmalılı Hamdı Efendi'ye ısmarlanıp bastırılmış olan meşhur ve değerli tefsir ile Babanzâde Ahmed Nâim Efendi'nin başlayıp Prof. Kâmil Miras'ın ikmâl ettiği Buhari-i Şerif tercemesi, memleket münevverlerine parasız dağıtılmıştı. Hem de dinî temâyüllerin en şedid bir sûrette teczîye edildiği bir devirde.. Zahiren çok hayırlı görülen bu hareket, aslında Kur'an-ı Kerim'i türkçeleştirip ibâdetlerde cebren okutmak istikâmetinde bir adımdı. Mezkûr tercemenin meâl kısmı Türkçe'ye vukûfu dolayısıyla Mehmed Âkif Bey'e verilmiştir. Merhum meydana getireceği tercemenin cebren -hâşâ- Kur'an metni diye ibâdetlerde okutturulacağını anlayınca, mukavele imzalamış olmasına rağmen işi yarıda bırakarak çekip Mısır'a gitmişti. Buhâri-i Şerif tercümesinde bu işi Babanzâde'den sonra deruhte eden Prof. Kâmil Miras ise, TBMM' nin de bir teşrî' uzvu olmak itibariyle vaaz edeceği ahkâmın meşrû yani şer'î olacağını yazmaktan ve böyle bir dinî kitabın mukaddimesinde M. Kemâl Paşa'yı resmen madh-ü senâ etmekten bile geri kalmamıştır.

Bu uslûb uzun müddet devam etmemiş İslâm'la onun birçok esaslarına karşı olunduğunu inkâr edilmeksizin mücâdele yolu tutulmuştur. Bu yüzden çok partili hayata geçtiğimiz 1945 yılına kadar dinî telkin ve neşriyata da, en küçük ölçüde bir müsamaha gösterilmediği mâlûmdur. Çok partili hayatla birlikte yeni şartların getirdiği nisbî bir fikir hürriyetinden istifâde edilerek gitgide gelişen, oldukça canlı bir dinî neşir hayâtı ortaya çıkmıştır. Bilhassa günümüzde alabildiğine çeşitli dinî risâle, mecmua ve kitapların —tâkibine yetişilemeyecek bir sür'atle— neşredildiğini görmek, insana bir yandan sürur, diğer yandan da elem vermektedir. Zira, bu derecede bol dinî neşriyat elbette sevindiricidir. Fakat ne yazık ki, neşredilen eserlerin pek çoğu Ehl-i Sünnet itikadı, dinî ve târihî gerçekler yönünden pek çok hatâlar ihtiva etmekte ve ilmî bakımdan büyük bir seviyesizlik göstermektedir.

İmparatorluk zamanında bu gibi hatâlardan korunmak için, eserler «Makam-ı Meşihat» veya «Maarif Vekâleti» nde mevcud bir komisyonda incelenerek tab'ına müteallik bir müsaade istihsâl edilirdi. Bu kontrol, ehil kimseler tarafından yapılırsa elbette ki; çok faydalı bir netice verir. Fakat günümüzde, iyi yetişmiş din âlimleri yönünden mevcud olan «Kaht-ı ricâl» gözönüne alınırsa, böyle bir kontrolu istemenin tam manâsıyla doğru olmayacağı meydandadır. Bugün böyle bir kontrol için bir hey'et teşekkül etse, orada ne çeşit insanların yer alacağı meydandadır. Aksine, kontrolsüzlük ise korkunç bir başıboşluğa sebep olmakta ve binnetice neşrolunan dinî eser ve makalelerde kimi kasden, kimi de eser-i cehâlet olarak ehline elem veren korkunç hatâlar yer almaktadır. Bu gün cadde ve sokaklar, mübârek muhalledat-ı islâmiyeyi (İslâm klâsiklerini) fabrikasyon ticâret metaı hâline getirmiş kimi nâşir kimi mütercim mücâhid tasiaklarından geçilmez hâle gelmiş bulunmaktadır. Hiç düşünülmemektedir acaba neden altı buçuk asır zarfında Osmanlılar'ın çıkardığı tefsir beşi altıyı geçmez ve kütüb-i sittenin hiç biri tercüme olunmamıştır?! Bugün ilim diline mahsus mes'eleleri anlayışı ve karşı görüşlere tahammülü kıt bir takım cühelânın keyfemâyeşâ tasarrufuna sunan hep bu mes'uliyetsiz nâşir ve mütercimlerdir.

Memleketimizde din hayatını söndürmek istikametindeki yarım asırdır devam eden çeşitli ihmâl ve ihânetlerin neticesi olan bu fecî manzara, cidden son derece düşündürücüdür. Neşriyâtın kontrolünü istemek; bu kontrolün Ehl-i Sünnet itikadına muvâfık bir sûrette icrâ edileceğinden emin olmadıkça mümkün değildir. Bakınız şu dalâlet devri din hayatımızda ne korkunç rahneler açmıştır!.. Ve bunları telâfi ve tâmir etmek, ne büyük gayret ve fedakârlıklara vâbestedir!.

Yakın tarihimizde

Meçhûl kahramanlar

«Müdde i târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

Kadir Mısıroğlu

32

Trabzon, Millî Mücâdele ve ona tekaddüm eden günlerde siyâsî ve ictimâî bakımlardan büyük çalkantılara sahne olmuş yerlerden biridir. Bilindiği üzere bu bölge, Birinci Cihan Harbi içinde Rus işgâl ve istilâsına mâruz kalmıştır. Gerçi Rus orduları buraya yerleşmek niyetiyle girdikleri için önceleri fazla bir zulüm irtikâb etmemişlerdi. Fakat vaktaki, Bolşevik ihtilâli çıkıp da geri çekilmeye mecbur kalınca zabt-u rabtını kaybeden askerler, birçok yağmagirlik ve katliamlar yaptıkları gibi onların gölgesinde Ermeniler de ellerinden geleni yapmaktan geri kalmamışlardır.

Ruslar'ın çekilip gitmesinden sonra, yerli halk, yavaş yavaş avdet edip denizden vâki bombardımanlarla yıkılmış evini barkını tâmire ve yaralarını sarmaya başlamıştı. Bu defa da Ermeni ve Rum çeteciler birtakım tedhiş hareketleriyle bölgenin altını üstüne getirmeye koyuldular. Çeteci Rumlar «*Pontus*» hayâli peşinde koşuyor, ileride Avrupalılarca yapılacak bir plebisitte Rum nüfusunu nisbet itibariyle kalabalık gösterebilmek için ellerine geçirdikleri her Türk'ü kadın, ihtiyar, çocuk demeden katlediyorlardı. Başlangıçta Trabzon'u Ermeniler de talep etmekteydiler. Bu yüzden önceleri çatışmışlarsa da, sonradan aralarında bir anlaşma hâsıl olmuş ve Trabzon Ermenilerce Rumlar'a bırakılmıştı. Böyle olmakla beraber onlar da tedhiş hareketlerinden geri kalmıyorlardı. Rumlara kalsa kurulacak «*Pontus Devleti*» nin merkezi Trabzon olacaktı.

Mahallî gayrı müslim halkın bu hareketleri, Trabzon'da millî ruhun her yerden daha önce uyanmasına sebep olmuştur. «*Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti*» adıyla müesseseleşen millî mukavemet hareketi, emsalleri arasında en evvel ortaya çıkanlardan biri olmuştur. 12 Şubat 1335 (1919) tarihinde kurulan bu cemiyetin neşir vasıtası «*İstikbâl Gazetesi*» idi. Bu gazetenin başyazarlığını o zaman genç bir hukuk talebesi olan Faik Ahmed Barutçu yapmaktaydı.

İleride izah edileceği üzere «*İstikbâl Gazetesi*» nin neşriyatı ve Faik Ahmed Barutçu Bey'in faaliyetleri ile Ali Şükrü Bey hâdisesi arasında yakın bir alâka mevcuttur. Hakikaten Ali Şükrü Bey bu gazeteye bizzat yazdığı gibi, cemiyetin mensuplarını da çeşitli vesilelerle hattâ Meclis Kürsüsü'nde bile müdâfaa etmiştir. Bu hususta evvelce Dâhiliye Vekili Fethi Okyar'ı nasıl sıkıştırdığına bir nebze temas etmiştik.

«Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti» Trabzon'da iki kere kongre akdetmiştir. Bunlardan birincisi Cemiyetin kuruluşundan on onbeş gün sonradır. 23 Şubat 1919 da toplanan (83) bu «*Birinci Trabzon Kongresi*» Pontuscu harekete karşı birtakım propaganda imkânlarıyla yapılabilecek çalışmalar plânlamış olmakla pek aktif sayılmaz. Böyle olmakla beraber bu kongre Millî Mücâdele'ye teşkaddüm eden günlerde Erzurumdan Balıkesir'e kadar çeşitli vilâyetlerde toplanan benzer kongrelerin ilkidir. Bu vasfıyla Millî Mücâdele târihinde ehemmiyetli bir yeri vardır.

Trabzonlular gelişen hâdiseler karşısında daha aktif hareket etmenin ve mutlaka silâhlı bir mukavemete girişmenin ehemmiyetini kavramışlar, bunu karar altına almak üzere ikinci bir kongre daha toplamışlardır. «*İkinci Trabzon Kongresi*» İzmir'in Yunan palikaryaları tarafından 15 Mayıs 1919 da vâki işgâli üzerine bütün vatanda tuğyan hâline gelen millî hissiyatın bir tezâhürü olarak 22 Mayısta toplanmıştır.

Trabzon denizden düşman taarruzlarına açıktı. Bu bakımdan burada ehemmiyetli bir mukavemeti kökleştirmek güçtü. Bunu dikkate alan «*İkinci Trabzon Kongresi*» daha şümûllü bir kongrenin Erzurum'da toplanması kararına varmıştır ki, asıl bu hareket, Millî Mücâdele'nin temeli addedilen Erzurum Kongresinin belli başlı âmillerinden biri olarak son derecede ehemmiyet taşımaktadır.

Gerçi birbirinden habersiz bir sûrette Erzurumda da aynı karar alınmıştır. Bu hususu, Faik Ahmed Barutçu ve Kadirbeyoğlu Zeki Bey gibi şahıslardan dinlemiş olan. Bir yazar şöyle ifâde etmektedir.

«... *İzmir'in işgâli üzerine Trabzon'da fevkalâde bir kongre toplanmış (28 Mayıs 1335) alınan kararlara göre işgâl azgınlıklarına karşı silâhla mukabele edilmesi, asker toplanması, «Vilâyat-ı Sitte»* (Altı Şark Vilâyeti) *ile birlikte çalışmak üzere her vilâyetten gönderilecek murahhasların iştirakiyle büyük bir kongre akdi ittifakla kabûl edilmiştir. Bu kongrenin toplanmasını temin etmek üzere Erzurum «Vilâyât-ı Şarkiyye Müdâfaa-i Hukuku Milliye Cemiyeti şubesi reisliğine, Ayrıca, Van, Diyarbekir, Bitlis, Mamüretülaziz, Sıvas Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetine telgraflar çekilerek bu kongreye iştirakleri istenmiştir. Telgraflara heyecanlı cevaplar gelmiştir. Erzurum Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti ise, tamamen aynı mâhiyette bir dâveti, Trabzon muhafaza-i Hukuku Milliye Cemiyetine yapmış, birbirinden habersiz fakat aynı gayenin husûlü için yapılan iki teklif müşterek hedefin beliğ bir ifâdesi olmuştur. Cemiyet Trabzon, Rize Gümüşhane, Giresun, Ordu gibi sancak ve kaza merkezlerinde şubeler açmış, silâhla teşkilât kurmuştur.*» (84)

Mahallî vatansever gençlerle bir kısım İttihatçılardan teşekkül eden bu cemiyete mukabil bir de İtilâf Fırkası'na meyyal gözü-

ve buna arada sırada Milliyye Cemiyeti'nin nâşir-i efkârı olan «istikbâl» gazetesi ● Trabzon Muhafaza-yı Hukuk-u yazısının baştarafı.... ve bu vezâifin ifâsına mâni olan «esbab» isimli yazı yazan Ali Şükrü merhumun «Hemşehrilik vezâifi

ken «*Trabzon ve Havalisi Adem-i Merkeziyet Cemiyeti*» vardı. Aralık 1919 da İstanbul'da kurulmuş bulunan bu cemiyetin sarahaten «Saltanat» ve «Hılâfet» taraftarı olmasına (85) rağmen Ali Şükrü Bey bu cemiyetle değil de Trabzon'daki «*Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti*» ile teşrik-i mesâi eylemiştir. Bunun sebebi, kurucu eşhas ve sâir şartlar itibariyle muvaffakiyet ihtimalinin o cemiyette toplanması idi.

Bu sırada Şark'a tâyin edilmiş bulunan Kâzım Karabekir Paşa Erzurum'a giderken Trabzon'dan geçmiş ve «Muhafaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti» mensuplarıyla görüşmüştü. Bu görüşme «*Birinci Trabzon Kongresi*» nden hemen sonraydı. Bu sebeple şöyle demektedir:

«Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti merkezi eşraftan yirmibir kişi imiş. Onbiri Hey'et-i Merkeziye, onu Hey'et-i İdâre, Şubatta hükûmetten müsaade alınmış ve kulüp açılmış. 23 Şubatta Trabzon'da ilk kongre yapılmış. İstanbul'a üç kişilik bir hey'et göndermişler ki, İstanbuldaki hey'etin Avrupa'ya göndereceği hey'ete iştirakle Trabzon'u müdâfaa etsinler» (86)

Kâzım Karabekir Paşa'nın temas ettiği bu İstanbul'daki hey'et kimlerdi?!.. Biliyoruz ki, bu sırada Ali Şükrü Bey İstanbulda bulunmaktadır. Bahriye zâbitliğinden istifa edip ayrılmış ve bir matbua kurmuştur. O da böylesine buhranlı bir zamanda boş durmayıp elbet hem bütün Türkiye ve hem de Trabzon için çalışacaktı. Şimdi bu çalışmalara iştirak etmiş bulunanlardan İlyas Sami Kalkavanoğlu'nu dinliyelim.

---

83 Gotthard Jaeschke — Türk Kurtuluş Savaşı Kronolojisi, Ankara 1970. C. 1, Sh. 18

84 Tarık Zafer Tunaya — Türkiye'de Siyâsî Partiler, İstanbul 1952. Sh. 507

85. Tarık Zafer Tunaya — a.g.e. Sh. 444

86. Kâzım Karabekir — İstiklâl Harbimiz sh. 19

DİLDARLAR

Yapı ve Sıhhî Tesisat Malzemeleri

Tersâne Cad. Nu: 29
Tel: 43 62 50 Karaköy - İST.

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

Şerîat, hakîkat ve diyânet

Müslümanın en umûmî vazîfelerinden biri, elbetteki mukaddes ve muazzez Son Şerîatı muhâfaza ve müdâfaadır. Hatta bu vazîfe, fikretdiğimiz zaman hemen anlaşılacakdır ki, bir müslümanın topyekûn vazîfelerini ihâta eyliyen en baş ve küllî bir vazife...

Müslüman, Son Şerîat varsa var olan insan demek... Müslüman denilen varlığın bugün vücûd sebebi, Son Şerîat... Kalbinde, Son Şerîata kayıtsız şartsız aşk ve bağ bulamıyan ferdin müslümanlık iddiası, (yok) un, (var) iddia edilişinden başka hiçbir ma'nâ ve delâlet ortaya koyamaz.

Kalblerden, Son Şerîata olan aşk ve bağı farz-ı muhal kaldırınız, bu takdirde arz küresinde bir tek müslüman kalmamış bulunur..

Demek ki müslümanın varlığı, Son Şerîatın varlığına bağlı. Öyle ise müslüman için küllî baş vâzife, Son Şerîatın; yani o mukaddes ve muazzez dînimiz İslâmiyyetin, **muhafaza ve müdâfaasından** ibâret..

Müslüman, Son Şerîatı kime, neye, nereye karşı muhâfaza ve müdâfaa edecekdir? Açıkça yazmalıyız ki, müslüman, mukaddes Son Şerîatı, müslümanlara karşı bile **muhâfaza ve müdâfaa** zorunda.. Hatta tasrîh etmekde fayda var, bu **muhâfaza ve müdâfaa**, mes'elemizin en zor ve girift tarafını teşkil eder. Çünki yanlış bilinenin tashîhi, bilmeyene, bilmediğini öğretmekden elbetteki ziyâde müşkil... Bu i'tibarladır ki, bugün, yanlışa dîn diye sarılan müslümanlara Son Şerîatın gerçeğini muhâfaza ve müdâfaa etdirmek deveye hendek atlatmakdan zor. Ferdin dîn diye sarıldığı yanlışa, bir de taassub çapında bağlanılmışsa... Ve bu taassub, topluluk kafalarından fırlama âdetlerin desteğine alınmışsa...

İşte bu takdirde, karşınızda duran YANLIŞ, sizin için en katı mâniayı teşkîl edecekdir. Behlül'ün ta'biriyle **TÜRKÇESİ** sütûnu bu YANLIŞI karşısına aldığı için, müslümanı RAHATSIZ eden netâmeli bir mekân... Yeni Devir'de **«Tuğra»** devrine yükselen muhterem M. Yazgan muhibbimiz, 2 Eylül 1977 târihinde **«İslâm'ı çok YANLIŞ anlıyoruz hükmüne vardım»** tuğrasını aşketdiği ilk yazısının son cümlesiyle, işte aynı hakîkatı hıçkırıyor... Dün **Salâhaddîn**, bugünse **Muradbeyli** dostumuz, îmânının satırlara taşan sızılarına aynı **YANLIŞ**'ı hedef alarak ortaya koymadı mı, koymuyor mu?

Hangi müessese bu YANLIŞA taassubla bağlanmanın dışında duruyor? Ancak şu kadarını beyân etmeyi münâsib buluruz ki, bugün Türkiye denilen mekân, insanını, dîn diye taassubla YANLIŞA bağlamanın rejimi elinde kapkara bir âtîye doğru koşar adımlarla gidiyor... Bu satırları, ümitsizliğin haram olduğunu bildiğimiz için yazdığımız kadar; kurtuluşu da dosdoğru bir teşhisde gördüğümüz için yazıyoruz. **Kan kanserine** yakalanan bir uzviyete, **grip** teşhisi koymak, ne karamsarlık ve ne de ümitsizlikdir. Asıl ümit, ne kadar tehlikeli de olsa, tam ve doğru teşhîsi koyup, bunun îcâbına göre hatt-ı hareket ortaya koyabilmekte saklı bilinmeli...

Türkiye denilen mekân dedik, insanını, dîn diye taassubla YANLIŞA bağlamanın rejimi elinde... Bu iddiamızı biz, belki on senedir yazıyor ve söylüyoruz. Ancak, YANLIŞA âhenk sağlayanlara bunu anlatmanın zorluğuna da, yukarıda işâret etmiş bulunuyoruz.

Türkiye insanını dîn diye taassubla YANLIŞA bağalmanın rejimi, bunu, Son Şerîatı elbetdeki avuçlarında tutarak yapacak; ve 1924 de diyânet başkanlığı denilen umum müdürlük muâdili makama, devlet vekâleti bünyesinde bunun için vücûd verecekdir. Dört haftadır yazdıklarımızdan birşey anlamıyanlara, ve d i l e getirdiğimiz hakikatlerin a r k a s ı n d a **«k a s ı t»** a r a y a n me'mûr k a f a l a r a, b u g ü n e k a d a r gösterdiğimiz vesîkalara munzam, bu makâlemizle de son derece câlib-i dikkat bir yazı okutacağız. Son Şerîatın siyâsî, iktisâdî, ictimâî ve hukûkî temel nizamlarına 633 sayılı diyânet kânûnu ile neden ambargo konup, hademe-i hayrat eliyle sâdece ve yalınız a) îmân, b) ibâdet, c) ahlâk mevzularının anlatılmasına, o da lâik ve materyalist rejime tâbi' olmak kaydıyla neden müsâade edildiğini göstermesi bakımından bu yazı mühimdir. 31 Ağustos 1977 tarihli Milliyet Gazetesinde Mümtaz Soysal imzâsı ve «Kızların soyunması ve Şeyhülislâm cübbesi» serlevhası altında intişâr eden yazıdan, bizi alâkadar eden kısım şöyledir:

● «Gelelim, büyük çoğunluğu Müslüman bir topluma lâiklik getirmek iddiası taşıyan Türkiye Cumhûriyetinde, imamlarıyla, müftüleriyle ve başkanıyla devlet yönetimi (idâresi) içinde yer alan bir **Diyânet İşleri Başkanlığı** vardır. Bunun manasını ve gâyelerini iyi bilmek gerek.

Aslına bakarsanız, Müslümanlık ve lâiklik ilk bakışta bağdaştırılması imkânsız iki kavram (mefhum.) Ama, Türk toplumunun Cumhuriyetden sonra eriştiği kademe, toplumu her yönüyle düzenleme amacı (gâyesi) güden bir dîni, bu niteliğinden (vasfından) ayırıp, tam manâsıyla bir kişisel (şahsî) inanç konusu (mevzuu) durumuna getirmeyi gerektiriyor. Kolay bir iş değil bu. Baştan aşağı toplumsal (ictimâî) bir nitelik (vasıf) taşıyan bir dîne, çağdaş toplumda yeni bir yer bulmak, hem inanç hürriyetini saklı tutup hem de toplumun çağdaşlaşmasını sağlamak.. Dîn hizmetlerinin devlet vazifesi olarak elde tutulması, bu gâyelere hizmet etdiği ölçüde anlam (ma'nâ) taşır. Yoksa bütün bu zorlamalara ne lüzum var? Birçok kişiye çok daha tutarlı gelecek biçimde **İslâmda teokratik devletden başkası olmaz** der, çıkarız işin içinden».

● İşte bu satırlar, Türkiye'deki siyâsî rejimin devlet bünyesi içinde, bir uzuv olarak T.C. Diyânet İşleri Başkanlığı denilen bir yeri bulunduruşunun iç yüzünü apaçık ortaya seriyor. Deniyor ki, cemiyeti her cihetden nizamlama gâyesi güden bir dîni, **bu vasfından ayırıp tam ma'nâsıyla şahsî bir inanç mevzuu vaz'iyyetine sokmak**, Cumhûriyet sonrasının îcâbıdır. Ve apaçık ifâde şu: **«... BÜTÜN BU ZORLAMALAR...»**

Biz de diyoruz ki, devlet me'muru olunca kurulduğumuz makamlarda, neden o makamların kuruluş gâyesini unutuyor; ve o gâyeyle

(Devamı 15. Sayfamızda)

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU VARA
Selâhaddin EŞ

163'ün pençesinde cezaevinde 11'inci hafta

Türkiye batmıyor, iyiye gidiyor!

S. Muradbeyli

Geçen haftanın en **kanlı hadisesi** olarak milletin zihnini meşgul edip karıştıran Ümraniye **fâciasına** dahi baktığımızda görürüz ki; **«Türkiye batmıyor, iyiye gidiyor!..»** Bu, tabiî, **bir yorum meselesi...** İçinde, yarısına kadar su bulunan bir bardak için,

a — **«Yarısına kadar boş bardak»** da denilebilir, karamsar bir ifadeyle;

b — **«Yarışına kadar DOLU bardak»** da denilebilir, iyimser bir ifadeyle.. Aslında anlatılan, tarif ve tasvir edilen şey aynıdır ama psikolojik yaklaşım farklıdır ve mühim olan da budur. Aynı hadise karşısında **nikbin** davranan insan ilk **bedbin** insan'ın tavırları ve hadiseyi yönlendirme kabiliyetleri açısından insiyatifin iyimser insanın elinde olduğu açıktır.

Biz de, şu Ümraniye fâciasına **-facia dememize rağmen-** yine de iyimser bir gözle bakabiliyorsak, insiyatifi elimize geçirme şansımız var demektir, hiç değilse.. şöyle ki, bir defa; bu halk yığınlarının perdelenen gözleri, suratına yediği her yumrukla biraz daha iyi görüyor. Belki bir gün, iki gözü birden de açılıverecek, inşallah.. O zaman derisinin güzel rengine aldandığı yılan'ı, iki gözünü oğuşturup dikkatlice baktığında daha iyi görecek...

Görecek ki, elektriksiz, susuz, yolsuz kıraç, ölü topraklardaki gecekondusunu başına yıkan **kanun düzeni** ile, kendi devletinin polisine, jandarmasına kurşun sıktıran **hâin,** temelde aynı hedefte birleşmektedirler: **Bu zavallı insanları, kaba kuvvete, işkembe ve şehvetlerine esir etmek... Kâh devleti eline geçiren laik-kapitalistlere, kâh bizatihi laik-komünistlere muhtaç ve ve kul-köle haline getirmek!.. Evet, temel hedef budur!.**

Ama, biz bu niyetlerine rağmen bu hadiselerden iyimser bir çıkış yolu görüyor ve -belki- kahırdan lûtuf imbikliyoruz. Çünkü devletin gücünü eline geçiren **lâik kadroların kanunlarının** damlarını başlarına yıkmak hünerini, buna asıl lâyık olan kozmopolitlere, ahlaksızlık yuvalarına gösteremediklerini bu millet şu Ramazan günlerinde olsun görüp idrâk edebileceği gibi; bu bozuk düzenin sağlıksız sanayileşme siyasetinin acı bir mahsulü olan sağlıksız şehirleşmeden de hangi mâsumların mes'ul tutulduğunu, hangi hâin ellerin de bundan faydalanmaya kalkıştığını belki düşünebilir, anlıyabilir, anlıyanlar çıkacaktır.

«Çıkacaktır» diyoruz, çıkmalıdır çünkü... Çünkü **ikibin gecekondu yapılıncaya kadar,** —Hazine arazisi ise— Devlet'in uyuması ve uyutulması, şahsî mülk ise şahısların gözyummaları ve Belediye ekiplerinin rüşvetle hadiseye seyirci kalmalarının cezasını devletı zâlim durumuna, fukarâyı komünistlerin himayesine ve kucağına düşürerek telâfi etmenin çıkar yol olmadığı bundan sonra olsun anlaşılmalıdır; anlaşılacaktır da inşallah...

Meselâ, bu hadiseye İslâm hukuku tatbik edilseydi, mülkiyetin dokunulmazlığı ve muhteremliğinin onun kazanılması kadar elde tutulmasının da İslâm şeriatine uygunluğuyla sınırlanmış olduğu görülecekti.

Gecekondu arazisi Hazine'nin (Beytülmal'ın) idiyse, yüzmilyonlarca liralik maddî hasar ve ceberrutluk sergilemek yerine, iktisadî sebeplerle bu yerleri **imâr edenlere, ihtiyaç sahiplerine IKTÂ yoluyla temlik etmek** mümkün olacaktı. **Ölü arazi** idiyse, **«İmar ve ihya eden o yerin sahibidir»** karinesinden faydalanılabilecekti. **Şahsi mülk** idıyse, mâlikin niçin **müdahaleden men eyleme hakkını kullanmadığı** araştırılacak, **zımnen muvafakat varsa** dikilen her ağacın, yapılan her binanın masrafı ona yükletilip orası terkedilebilecekti.

Ve asıl mühimi, Devletin harb ve sair zayıf zamanlarında ele geçirilmiş, şahsî mülk edinilmiş iktisab şekilleri **gasb** olarak görülüp, mülkiyetin hukuken muteberliği ortadan kalkacağı gibi, **bir araziyi üç yıl boyunca ihya ve imar etmeyenlerin mülkiyet haklarının hazine'ye intikal edeceği** şeklindeki **icma i ümmet** karinesi mes'elede tanzim edici rol oynayacaktı. Çünkü, bizde ki şahsî mülke medâr gecekondu bölgelerinin hemen hiç birinin İslâm'ın mülkiyet için aradığı şartları haiz olmadığı, **arsa** spekülâsyoncularının elinde metruk vaziyette beklediği bir gerçektir.

Laik bir Türkiye'de elbette İslâm hukukunun tatbikini istemiyoruz, isteyemeyiz. Buna hakkımız ve hürriyetimiz yok!.. Ama derin acılar ve çaresizlikler içinde kıvranan insanların bir bozuk düzenin çarkları arasında ezilmesine göz yummak ve bunu istemek adalete aykırı olacağı gibi, çıkar yol ve çareler arandığında çok çarelerin bulunabileceğini ifade etmek için biz meseleye **«meselâ, İslâm hukuku açısından...»** diyerek bir çare bulunabileceğine işaretle yetindik. Başka sistemlerden de çıkar yolları bulunup bulunmayacağını bilmiyoruz ve onu da başka sistemlerin bağlıları düşünsünler. Ne var ki, bu günkü düzen bu noktada çaresizdir; tedbiri ise **aç kalan kedinin kendi yavrularını yemesi** misali bir korkunç tedbirdir; O zaman da elbette **devlet ana, yavruları tarafından öldürülen anne akrep** durumuna düşmekten kurtulamamaktadır.

Biz bu durumun **filelebed** devam etmiyeceğine, gecelerin ebedî olmadığına inanıyoruz; en azından müslüman milletimizin inancındaki devlet anlayışının **insan'ı yutan** bir anlayış olmadığına inandığımız kadar..

Gerçekten de bizim inancımızın devletine **«her şey devlet için»** formülüne sığınmış **faşizme, ne her şey cemiyet için»** formülünü bayrak yapmış **komünizme (sosyalizme),** ne **«her şey fert için»** diyen kapitalizme ve saîr sapık anlayışlara benzer!.. Bizim devlet anlayışımız **«her şey Hakk için; Hakk'ın adaleti için!»** anlayışına istinad etmiştir.

Bu devlet anlayışı milletimizin kalbinde, son yüzyılların tökezleyişi ve hele son on yılların yüzüstü yere kapaklanış facialarından sonra yeniden filizlenmekte, kanlı bir gecenin aydınlık sabahının ılık-tatlı meltemleri Hakk güneşinin bu topraklarda bütün şaşaasıyla yeniden doğmakta olduğunun müjdesini vermektedir.

Biz bunun için iyimseriz, bunun için kahırlardan lütuf imbikliyoruz. **Nisan yağmurunun yılanın ağzında en güçlü zehire, balığın ağzında ise en nâdide inci'ye dönüşmesi** misali, en kanlı hadiselerin içinden de rahmet fışkıracağına inanıyoruz.

Bizim bu inancımızdır ki, bütün düyayı koro halında **«Türkiye Batıyor!»** vâveylâsına sürüklüyor ki, niyetleri ahmakları paniğe uğratıp, milletimizin daha başka İslâm - dışı güçlerin kucağına atılmasını sağlamaktır.

Müslümanlar bu oyunlara gelmeyeceklerdir, gelmemek zorundadırlar. Çünkü müslüman, **karanlık gecede kıble'yi bulmak için kıyaslara, araştırmalara yönelir** ama, **güneş'in ilk ışıkları tan yerini ağartırken halâ Kıble'yi tâyin edemiyenin ferâseti ve basireti bağlanmıştır.**

Devletinin batmakta olduğuna dair feryâdlarla aklını şaşırma, müslüman; gecenin karanlığındaki sistem mukayeselerini bırak, inancının güneşinin kalbinden doğduğunu gör!

Düşman bu kadar dostça söylüyorsa da, yem ve dâne uzatıyorsa da onu tuzak bil!.. Şekerin zehir, lûtfunu da kahır!..

Hâmân'ı dinleyen **Fir'avun**'lardan, **Şeytan'ı** dinleyen **Nemrud**'lardan ve akibetlerinden sana hiç mi haber ulaşmadı?

Ümidsiz olma ki senin ümidle Allah'a yönelişin devletini de kurtaracaktır, seni de, istikbâlini de, bütün insanlığı da... Bu mes'uliyetli şereften habersiz olma!

حقایق البیان فی حق جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان

Hakaayık-ül Beyan Fî Hakk-ı Cennetmekân Sultan Abdülaziz Han

Sâdeleştiren ve tahşiye eden: YAŞAR KOÇAK

6

Risâle Sahibi:

«Padişâhı Avrupa seyâhatine teşvik eden Âli Paşa idi. Sultan Aziz Avrupa'yı gezerse medeniyetin terakkiyâtını görür, memleketimizde tatbik eder deniliyordu. Bilakis Padişâh Avrupa'dan müthiş bir istibdâd dersi alarak döndü. En feci vukuat Avrupa dönüşünü müteakip Âli Paşa'nın vefatından sonra başlar. Çünkü: sadâret «Nedimof» nâmiyle tanınmış hâin Mahmud Nedim Paşa'ya verilir. O zaman ki Rusya sefiri çok genç ve dehşetli bir diplomat olan İgnâtiyef idi. (Bu zât yetmiş yaşında Rusya'da Kiev şehri yakınındaki mâlikânesinde unutulmuş bir halde vefat etmiştir).

İgnatiyef, Mahmud Nedim vasıtasile padişâh Sultan Aziz'in en sâdık sırdaşı ve dostu olur. Bundan dolayı hükümetin bütün sırları, yürüttüğü hususi bir siyaset ile Petersburg'u İstanbul'a nakletmek için uğraşan bu sefirin elinde kaldı. Bâb-ı Âli Rusya sefâretine nakledildi, büyük - küçük bütün memurlar sefirin tavsiyesile tâyin olunmağa başladı. Hatta Hüseyin Avni Paşa, Midhâd Paşa gibi büyük zatlar İgnâtiyef'in arzusu ve ısrarı ile sürüldüler. İgnatiyef Sultan Aziz'e «Hânedân-ı Âl-i Osman bu mülkün tek hâkimidir. Padişâhlar âhâliyi istediği gibi idâre edebilirler, milleti kendi başına bırakmak padişâhlığa uygun düşmez. Padişâh onların başını ezmeli, şımarmalarına meydan vermemelidir. Mithâd Paşa, Hüseyin Avni Paşa gibi adamlar aslında hamiyetli ve sadakatlidirler, ama hamiyetleri padişâha değil de milletedir. Rusya her zaman Osmanlı Hânedanının samimi bir dostudur. İstenildiği zaman her hususta Osmanlı Devleti'ne yardım edebilir,» gibi sözler söyleyerek istibdâd damarını tahrik ederdi. Merhum Sultan Aziz gururunu okşayan (Üssül - inkilâb'da yazıldığına göre Sultan Aziz o kadar kibirliymişki, huzuruna gelenlerin secde eder gibi eğilip yeri öpmelerini ve yüzüne asla bakmamalarını istermiş.) bu sözlerden son derece memnun oluyor, İgnâtiyef'e derin bir muhabbet ve güven besliyordu. Sultan Azız idarî hâkimiyeti, yıllarca milletin işi için başvurduğu makam olan Bâb-ı Âliye kaptırmamaya çalışıyordu. Buna rağmen bütün sırlarını. tâcını, tahtını ve hayatını İgnatiyef gibi bir düşmanın hâkimiyetine kaptırması doğrusu çok gariptir.

Hâin Mahmud Nedim Paşa, İgnatiyef'den senede on bin liradan fazla tahsisât olarak, Sultan Aziz'i onunla birlikde bu mukaddes vatanı Rusların kucağına atıyordu. Bu tehlikeyi herkes aşikâr gördüğü halde kimse ses çıkaramıyor, mütevekkilâne sabrediliyordu. İgnâtiyef Bulgarları ve sırpları ayaklandırdı. Kısacası bizi Berlin andlaşmasına mecbur eden o müthiş felâket harbin ilk sebeplerini hazırladı. Anadolu mezâlimde boğuluyor, çok yerde kargaşalıklar meydana geliyordu. Bu yüzden herkesin fikriyâtı sultan Aziz'e karşı nefret derecesine vardı.» (Acâib rezaletlerden birisi de şudur: Mahmut Nedim Paşa'nın hainliği içte ve dışta artık çekilmez hâl aldı. Ahalide gittikçe büyüyen hoşnutsuzluk gürültüsü başgösterdi. Gürültülerin kesilmesi için Hünkâr Mahmud Nedim Paşanın azline mecbur kaldı. Tabiki, bu uzaklaştırma uzun sürmeyecekti, ortalık biraz sükûnet bulduğu anda derhal yeniden sadarete getirirlerdi. İşte bu cinâyetlerde Sultan Aziz'in parmağı olduğunu başka bir delile ihtiyaç bırakmaksızın ispata kâfidir. Hakikatte budur. Yoksa Mahmud Nedim Paşa haini ne kadar gaddar ve tahribkâr olursa olsun cinayet ve tahribatına padişah iştirak etmedikçe birşey yapamazdı. Yapmağa yeltendiği cinâyetlerinin daha teşebbüs anında ceza göreceği tabiidir.)

Padişâhı Avrupa seyahatine teşvik eden Ali Paşa değildi. Onu teşvik eden devrin icâbları idi. O zaman düvel-i muazzama reisi ve Fransa devletinin imparatoru II. Napolyon (1808 - 1873) idi.

O zaman Paris'de büyük bir sergi açılmış serginin açılış merâsimi için dünya hükümdarları dâvet edilmişlerdi. O sıralarda Girit hadisesi (1) de patlak vermişti. Padişah hazretleri Napolyon'un meseleyi halletmek için Girid'in Yunanistan'a terki fikrinde olduğunu öğrenmişti. Padişâh-i dil—âgâh hazretleri de sergi dâvetini vesile ederek Paris'e gitmeğe karar verdi. Donanmayı hümâyundan birkaç zırhlı fırkateyn-i hümâyun alınarak hiçbir Osmanlı padişâhına nâsip olmamış bir seyahat yapıldı.

Padişahın bu seyahatinin benzeri görülmediğinden Dünyaca hürriyetin sesi olmuş, Padişâh-ı cihân âlemin alkışlarına mazhar olarak büyük bir sultan olduğunu göstermiştir.

Zannedersem bu seyahat vakânüvislerin Osmanlı tarihimizi süsleyecek yazılar yazmasına sebep oldu. Yer yerinden oynadı desem yalan olmaz. Risâle sâhibi tamamen kine dayanan ve asrın edebiyatçılarından Ahmet Midhat Efendi'de hususi bir talimatla mevzûyu kaleme alıp Üssül-inkilab adı altında neşredildi. Mevzunun duruma vakıf olanlar tarafından daha ilk bakışta baştan başa uydurma olduğu anlaşılmaktadır.

---

(1) Girid Hâdisesi : Yunanistan kuruluş ve genişlemesini Avrupa devletleri himâyesinde gerçekleştirmiş, kabına sığmayacak kadar kabarıp herşeyi küçük görmeye başlamıştı. Yunan hükûmetinin Girid'e göz dikmesi işte bu tuhaf halet-i ruhiyye neticesidir.

Nüfusunun ancak üçte biri müslüman gösterilen Girit o sırada bu yunan iştihâ ve ihtirasının en kolay a-ktvlendirebileceği sâha vaziyetindedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun Kırım Muharebesi ile Paris muâhedesi'nin te'min ettiği faydalardan mahrum etmek isteyen Rusya bu sırada Avrupa devletlerinin birbiri ile ve kendi dertleri ile meşgul olmasından istifâde ederek Sırplarla Rumları Türklere karşı ayaklandırmaya ve bunun için de Sırbistanla Yunanistan'ın siyâsî ihtiraslarını körüklemeye çalışmaktadır. Yunanistan'ın Girit Meselesin'de takındığı mütecâviz ve cür'etkâr tavır da işte bu Rus telkini ile izâh edilir.

Girit isyânının en mühim elebaşısı «Hacı - Mihâl» isminde bir sergerdir. Yunan hükümeti resmen işe karışmamış olmakla beraber âsilere muntazaman silâh, mühimmat, erzâk, para ve «gönüllü» ismi altında asker zâbit göndermiştir. İsyân esnâsında serbest kalmak isteyen âsilerin âileleleri Avrupa gemileri ve Yunan kayıkları ile Yunanistan'a taşınmakta ve hatta bu kadın ve çocuk muhacereti Avrupa efkâr-ı umûmîyesine güyâ Türkler'in tasarladığı bir kâtliam korkusundan mütevellit gösterilmektedir. Sultan Aziz'in Avrupaya seyahati esnasında Girit isyanı en âlevli devresindedir. Serdâr-ı Ekrem Ömer Paşa da tenkil hareketleri ile meşguldür.

ARTEKS
Çorap Sanâyi
Yeşildirek Necip Efendi Sk.
İyibilek Han Kat: 2
Tel : 26 68 37 İSTANBUL
Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

KAMER
Çorap Fabrikası
Yeşildirek, Tarakçı Cafer
Ağa Sk. Emekli Han Nu: 10
TEL: 26 59 85 İSTANBUL
. Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Uğurlu Kuyumcu
SABRİ ÖZPALA
Kapalıçarşı, Kuyumcular
Cad. 69-71 . TEL : 27 56 61
Bütün müslümanların: dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Doğruluk Kitabevi
Seyid ÇUBUKDİKEN
Küçükbedesten içi Nu: 6
Tel : 15 886 KONYA
Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

az/öz

● Amerika Birleşik Devletleri eski başkanı Nikson, bir İngiliz gazetecisine yaptığı açıklamada, beraber çalıştığı ABD eski Hariciye Vekili yahudi asıllı Kısıncır'ın Amerika'yı illâ bir savaşa sokmak için elinden gelen gayreti gösterdiğini söyledi. Nikson, «Ben ne kadar yumuşak siyaset taraflısıyasam, Kisincır da o kadar sertlik taraflısı idi» dedi.

● CHP'lilerin Kontenjan ve Milli Birlik Grubu senatörleriyle çoğunluğu ele geçirerek ortaklaşa hareket ettikleri Cumhuriyet Senatosu'nda bir kanun vaktinde görüşülemediği daha doğrusu CHP'liler Senato'ya gelinediği için ele alınamadığı için 25 bin devlet memurunun ikramiye alması imkânsız hale geldi. İktisadî Devlet Teşekkülü memurları eğer icabeden müdahaleler yapılınaz veya yeni bir formül bulunamazsa üç yıl ikramiye yüzü göremiyecek.

● AP'li Selâhaddin Kılıç'ın koltuğuna oturduğu Bayındırlık Bakanlığı'nda ilk icraatlardan birisi Karayolları Umum Müdürü Orhan Batı'nın yerinden alınması oldu. AP'li Bakan, Batı'nın yerine kafasına uygun bir umum müdür bulmuştu. Bu münasebetle Karayollarında bir merasim yapıldı. Orhan Batı bu merasimde yaptığı veda konuşmasında, halefinin gözlerinin içine baka baka «Kim açtığım mescidleri kapatırsa ve yasakladığım içki satışlarını yine daire bünyesine sokarsa, Allah'ın lâneti üzerine olsun!..» dedi. Batı, şimdi İmar ve İskan Bakanlığı müsteşarlığı vazifesine getirilmiş bulunuyor.

● Kıbrıs'ın Magosa'ya bağlı Maraş adıyla bilinen turistik oteller mevkiinin tekrar işletmeye açılma teşebbüsü Rum ve Yunan taraflarınca şiddetli aksülâmellerle karşılaştı. Rumlar işi BM'ye götürmeye kadar vardırdı. Ancak, Kıbrıs Türk Federe Devleti de yaptığı bir açıklamayla «BM'den ters bir karar çıkması halinde mes'uliyetin rumlara âid olacağını» belirtti.

● Batı dünyası Türkiye'ye Kıbrıs meselesi ile başlattığı ağır baskıları, «İflâs!» yaygaraları ile daha da ağırlaştırırken, bu defa beynelmilel banker kumpanyaları vasıtasıyla yeni teşebbüslere girişti. Bunlar Türkiye'ye «sanâyileşme'den vazgeçilmesi halinde kredi sağlayabileceklerini» söylemeye başladı. Ve Batı'nın Türkiye'nin sanayileşmesinden korkusu bu vesile ile bir kere daha ortaya çıktı.

● Ünlü yahudi gazeteci Sulzberger, gazetesine Türkiye'den gönderdiği bir yazıda «Türkiye'nin 6 ay içinde NATO'dan çıkabileceğini ve ülkedeki bütün Amerikan üslerini kapatacağını» ilân etti. Bu arada Enerji Bakanı ve NATO nezdinde «kiymen» vasıflı AP'li Kamran İnan'ın Brüksel'e giderek NATO selâhiyetlileri ile konuşacağının açıklanması ondan evvel de Ankara'ya bir NATO üst seviye heyetinin gelmesi mânidardı.

PEYGAMBERİMİZ ATÂTÜRK

Hava Korgeneralin kendisini emekli edenlere en hafif ithamı:

VATAN HÂİN

Sebil'in geçen sayısında az/öz sunulan haberler arasında «Biz sadece Allah'a kuluz!» diyen bir Korgeneral'in emeklilik merâsiminde Askerî Şûra'yı sert dille tenkid ettiği duyuruluyordu. Bu defa aynı Korgeneral, bir gazeteye verdiği beyanatta «Atatürk'ü kendimize peygamber bilmişiz» diyor ve yine emeklilik bahsi etrafında uzun uzun konuştuktan sonra «Böyle kararlar eller vicdanlara götürülmeden veriliyorsa bunca yıl verilen emeğe yazık demektir. Bu vatan hâinliğinden başka birşey değildir.» diyordu.

Ordu'da birtakım yolsuzluklar olduğu iddiasını da ortaya atan ve vesikalarını toplayınca açıklayacağını söyleyen hiddetli Korgeneral emeklisinin adı Faruk Koralp'dı.

Emekli Korgeneral Koralp ayrıca emekli oluş sebebibini «şahsî kin» ve «partizanlık» gibi sebeplere dayandırırken, kendisine Milliyetçi Hareket Partisi ve AP'den «gayrıresmî olarak siyasî hayata atılma teklifleri» geldiğini de ilâve ediyordu.

Faruk Koralp, Dünya gazetesine verdiği beyanatda hülâsa olarak şöyle diyordu:

«Bu mesleğe hayatımızı vermişiz. Her şeyimizi ona vakfetmişiz ve bizim kaderimiz Askerî Şura'nın sadece 1 dakika süren toplantısında belli olmuştur. Çünkü Atatürkçüyüz, vatanseveriz, çünkü Atatürk'ü kendimize peygamber bilmişiz»

(.....)

«Ben kılpayı hiç bir işe yaramaz emekli ediliyorum. Oysa siyasi görüşlerim kendilerinin doğrultusunda olsaydı ben terfi edecektim. Bu derece harcanır mı insanlar. Özaydınlı Paşa'yı harcadılar, Alpkaya'yı harcadılar, şimdi sıra bana mı geldi. Sıfırla ikbal arasında bu kadar kesin bir çizgi olmamalıdır. Beni daha fazla konuşturmayın bu konuda. İlerde açıklayacağım şeyler olacak, belgelerini bekliyorum.»

(.....)

«Ecevit iktidarda olsaydı orgeneral olacak kişi muhakkak başka olurdu. Aynı şekilde Demirel iktidara geldiği gün Tahsin Şahinkaya'nın terfi edeceği kesinleşti. Böyle kararlar eller vicdanlara götürülmeden veriliyorsa bunca yıl verilen emeğe yazık demektir. Bir insanı Amerikalara göndereceksiniz ve milyonlarca lira harcayacaksınız ardından en verimli olduğu yaşta partizanlık nedeniyle emekli edeceksiniz. Bu vatan hainliğinden başka bir şey değildir. Ben aynı şeyleri Genelkurmay Başkanına da söyledim Bulvar Palas'ta Ecevit'e de söyledim»

(.....)

Polis katilinin cenazesini babası morgdan aldırdı

POLİS katili ve banka soyguncusu "TİKKO" militanı Cemil Okan'ın cesedi dün Adli Tıp binasından bir kurmay albay ile bir binbaşının yol açtığı "Şehitleri Taşıyan" askeri cenaze otosuyla alındı. Kimliği gizli tutulan bir general'in oğlu olduğu belirtilen Cemil Okan'ın adının polis tarafın-

(Devamı Sa. 13. Sü. 1'de)

● Hürriyet 4.9.1977

HAFTANIN * HABERİ

Aaaa!..

Geçtiğimiz haftanın en ibret verici haberi bir gazetenin tek sütuncuğuna yerleştirilen ve «Polis katilinin cenazesini babası morgdan aldırdı» başlığını taşıyan haberdi. Bir müddet evvel bir banka soyulmuş, eşkiya kaçarken kendisine mani olmak isteyen polisi de hunharca vurarak öldürmüştü. Fakat, polis daha sonra Göztepe'de yaptığı bir baskınla banka soyguncusu ve polis katili eşkiyayı beraber kaldıkları kadınlarla birlikte yakalamıştı. Bu arada da adı bazen «Cemil Koçok» bazen «Aydın Koçak» ve bazen de «Cemil Okan» şeklinde geçen bir eşkiya da öldürülmüştü. Eşkıya'nın cesedi Istanbul Adlî Tıp binasında bulunuyordu. İşte haber, bu eşkiyanın cesedinin Adlî Tıpdan «babası tarafından aldırılması» hadisesini hikâye ediyordu ve aynen şöyleydi:

«Polis katilinin cenazesinin babası morgdan aldırdı.»

«Polis katili ve banka soyguncusu «TİKKO» militanı Cemil Okan'ın cesedi dün (3. 9. 1977) Adlî Tıp binasından bir kurmay albay ile bir binbaşının yolaçtığı «Şehidleri taşıyan» askerî cenaze otosuyla alındı. Kimliği gizli tutulan general'in oğlu olduğu belirtilen Cemil Okan'ın adının polis tarafından «Aydın Koçak» olarak açıklandığı ve kamuoyunun yanıltıldığı saptandı. «TİKKO» adlı gizli örgüt üyesi Cemil Okan'ın iki yıldan beri evine uğramadığı ve «Gerilla» eğitimi görmüş olduğu da belirlendi.

Polis Celalettin Pala'yı öld üç polisi de yaraladıktan sonra k ve Göztepe'de yine polislerle yı silahlı çatışma sonucu öldürülerek geçirilen Cemil Okan'ın cenazesin mak için sabah saat 10.30'da bir may Albay ile bir Binbaşı geldi.

Askerlik Dairesi Başkanına ait ol saptanan 550 686 plakalı makam mobilinden inen subaylar içeriyi dikten sonra Deniz Kuvvetlerin ve «Şehitleri taşıyan» 706 245 nur lı cenaze otosu Adlî Tıp kapısın naştı. Subaylar içeriye girdikten ra kapıda otomotik silahlarla beklemekte olan polisler arasınd dalgalanma görüldü ve mırılda birbirlerine «Banka soyup devleti lisini öldürenlere nasıl sahip ç bu katilin cenazesini şehitleri ta askeri araçla nasıl alınır?» de

Ayrıca adı Aydın Koçak olarak lanan Cemil Okan'ın Maarif Kol öğrenimini sürdürdüğü iki yıldan evine uğramadığı bu arada Türki çi Köylü Kurtuluş Ordusu «TİKK girerek çeşitli illere gittiği ve «G la» eğitimi görmüş olduğu açık

Cemil Okan'ın öldürülmesinden de bir kurşun yarası almış oldu topsi sırasında belirlendi. Ayrıca liği açıklanmayan generalin oğ evinden ayrılmasından sonra Mil tihbarat Teşkilatı'nda (MİT) dilek le başvurarak oğlunun bulunm istediği ileri sürüldü.»

liyen

● Korgeneral Koralp'ın «Dünya»'da yer alan haberi.

Önce döviz, sonra da kolera bahânesiyle haccı men'e

GÜCÜNÜZ YETMEZ!?

Artık âdet olmuştur. Her sene hac mevsimi yaklaştığında ortaya bir «kolera» şâyiası çıkarılır. Maksad resmî makamların hacca gidilmesini yasaklamasını sağlamaktır. Bu sağlanamazsa da, hiç olmazsa hastalıktan endişe edenlerin gitmemesi sûretiyle biraz olsun sayıyı azaltmaya çalışılır. Tuhaftır ki, bazan kolera bahânesiyle «karayolu» yasak edilmekte pahalı olması dolayısıyla daha az kimsenin gidebildiği «hava yolu» açık tutulmaktadır. Üstelik kolera iddiasını Suûdî Arabistan'a âid olmak üzere ortaya çıkarılmış bulunduğu bazı senelerde bile resmî makamları böylesine gülünç duruma düşüren tahdidlerin gerçekleştiği olmuştur.

Artık herkes ezberlemiştir. Önce bir döviz kıtlığından bahsedilir, bununla kat'î netice elde edilmesi mümkün görülmez ise, bu defa kolera yalanına sıra gelir. Halbuki sırf hac yolunu kapayabilmek ve bu sûretle güya bir miktar döviz tasarrufu sağlamak isteyenler, çıkarttıkları bu asılsız şâyia ile, çok daha büyük döviz kaybına sebep olmaktadırlar. Gerçekten koleranın lâfı çıkar çıkmaz. Türkiye'ye gelen turist sayısında ciddî derhâl bir azalma başgösterdiği gibi yenecek cinsten olan ihraç mallarına rağbet de bir hayli azalmaktadır.

Dikkat edilecek diğer bir nokta da döviz kıtlığından bahsedenlerin her nedense turistik seferleri tahdid hususunda en küçük bir harekete bile girişmemeleridir. Üstelik ekseriyetini mütedeyyin fakat fukara Anadolu köylüsünün teşkil eylediği hacılarımız, en asgarî miktarda döviz satın aldıkları gibi bunu da, yol boyunca otellerde yatmayarak, lokantalarda yemiyerek, köyünden kentinden getirdiği nevâlelerle idâre ederek tasarruf etmekte ve mal olarak geri getirmektedir. Halbuki turistik Avrupa seyahatine çıkanlar meşrûsunu en yüksek miktarda satın aldıktan sonra, gayrımeşrusunu da çeşitli yollardan tedarikleyerek her biri yüz hacının sarfedemiyeceği dövizi Avrupa'nın lüks otel, lokanta ve eğlence yerlerine bırakarak dönüp gelmektedir.

Bu yıl, Türkiye gibi İslâm'dan soğumuş bir takım Garp hayranı yarımünevverlerin idâresi altında bulunan Suriye, Mısır ve Iran da, kolera şâyialarına katıldılar. Katıldılar ne kelime, hatta bizden bile evvel davranarak başı çektiler. Buna bakarak bazıları mes'elenin ciddî olduğu zehabına kapılmıştır. Halbuki «sosyalizm» bataklığında mâddeten sıfırı tüketen Mısır ve Suriye'nin hacca gidecek adamın cebine koyacak parası olmadığı gibi hacıların görüştükleri kimseler nezdinde sosyalizm aleyhtarı propaganda yapmalarından ve içinde bulundukları sıkıntıyı ibretâmiz bir sûrette bütün İslâm Dünyası'na yaymalarından nice zamandan beri rahatsızdı. Bunun gibi sebeplerle hacca adam göndermek istemiyorlardı. Bununsa en iyi çâresi kolera şâyiası olacaktı.

Hakikatte böyle bir tehlikenin vârid olması hâlinde müslümanların gerekli tedbirlere tevessül etmelerinden daha tabiî birşey olamaz. Ancak bu hususta sâbıkalı ağızlarca ortaya atılan iddialara inanmaya imkân yoktur. Üstelik hac bir seyahat değil ibadettir. Bu bakımdan onun tahdidi mevzuubahs olamaz. Bu husus anayasa ile teminata bağlanmıştır.

MSP'nin zuhurundan bu yana kozu o'na kaptırmamak için dinî mes'elelerde çok kere ihtiyatli ve efkâr-ı umûmiyeyi ürkütmeyecek bir tavır takınmaya son derece dikkat eden Demirel nihâyet —malûmu ilâm kabilinden de olsa— mes'eleye aydınlık getirmek üzere hac yolunun hiç bir sûrette kapatılmıyacağını ifâde etmiş ve bu sûretle MHP'li Sağlık Bakanı'nın da dâhil olduğu bir takım yanlış beyan sahiblerine karşı net bir tavır almıştır. Evet, devlet bir ibâdet hürriyetini ortadan kaldıramaz. Kaldırırsa anayasayı çiğnemiş olur. Hastalık varsa gerekli tedbirleri almak başka..

oruç haram!..

-NEE.. NİYE? -ÇÜNKİ, BUGÜN BAYRAM...(*)

1397 RAMAZAN 30 — Gün: 257 Kalan: 108

EYLÜL 1977					EYLÜL	EKİM 1977				
			4	11	18	25		Pazar	2	9	16	23	30
			5	12	19	26		Pazartesi	3	10	17	24	31
Salı			6	13	20	27		Salı	4	11	18	25	
Çarşamba			7	14	21	28	14	Çarşamba	5	12	19	26	
Perşembe	1	8	15	22	29			Perşembe	6	13	20	27	
Cuma	2	9	16	23	30		ÇARŞAMBA	Cuma	7	14	21	28	
Cumartesi	3	10	17	24	31			C.tesi	1	8	15	22	29

İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
3,53	5,37	12,10	15,42	18,22	19,54

31 g. 15 Ekim-61 g. 14 Kasım-91 g. 14 Aralık-121 g. 13 Ocak

1397 ŞEVVAL 1 — Gün: 258 Kalan: 107

EYLÜL 1977					EYLÜL	EKİM 1977				
Pazar			4	11	18	25		Pazar	2	9	16	23	30
[illegible]tesi			5	12	19	26		Pazartesi	3	10	17	[illegible]	31
			6	13	20	27		Salı	4	11	18		
Çarşamba			7	14	21	28	15	Çarşamba	5	[illegible]			
Perşembe	1	8	15	22	29			Perşembe					
Cuma	2	9	16	23	30		PERŞEMBE	Cuma					
Cumartesi	3	10	17	24	31								

İmsak	Güneş	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Yatsı
3,55	5,36	[illegible]09	15	18,20	19,52

31 g. 16 Ekim-61 g. [illegible]-91 g. 15 Aralık-121 g. 14 Ocak

(*) Gayet tabii, Ramazan Bayramı'nın birinci günü oruç tutmanın haram olduğunu bilmeyen mi var?.. Ama Türkiyedeki müslümanların büyük bir kısmı bu yıl da yine mübarek Ramazan'ın ne gün başladığını bilemedi. Resmî takvimler aldattı müslümanı ve orucuna bir gün geç başladı.

Şimdiyse Türkiye'de müslümanlar pek muhtemeldir ki, Bayramın ilk günü oruçlu olacaklar. Yani istemeyerek, resmî takvimin aldatmasıyla harama sapacaklar... Bayram namazını bir gün sonra kılacaklar.. Halbuki, uyanık müslümanlara bu noktada düşen vazifeler var. Büyük ihtimâlle 14 Eylül Çarşamba günü «Hilâl görünebilir». *Görünüp görünmediği bu vazifeyi o gece ısrarla takibeden ülkelerin radyolarından takibetmek imkânı var.*

O halde, cemaatımıza rehber olacak müslüman kardeşler, imamlar ,müezzinler, kayyumlar ve en az onlar kadar müftüler, 14 Eylül Çarşamba günü «Hilâl'in görünüp görünmediğini» *tahkik ile kendilerini vazifeli addetmelidirler.*

Cemaatımızı haramdan sakınmak için..

Vaktinde Bayram namazlarımızı eda edebilmek için...

● TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Köksüz lisandan ruhsuz cemiyete

Lisan mevzuunda da biz, Batı'nın oyununa geldik. Bizi özümüzden, kökümüzden, tarihimizden, millî mefâhirimizden koparark müstevli garblıya kültürünü kaybetmiş bir köle gibi bağlamak isteyenler, içimizde «Köksüzlük Cereyanı» nı teşvik eden bir zümre buldular: SOSYETE... İttihat Terakkinin çürümüş zihniyetinden döllenen bu sosyete, ilericilik ve devrimbâzlık heyecanı ile lisanda ve onun unsurları olan kelime, cümle yapısı, mefhum, mâna, ifade, şekil ve şartları ile Lisan'ın tezâhür mekânı olan «Edebiyat sâhasında murakabesiz at oynatmağa başladılar. Bu sosyetenin Milli Maarif müesseselerine uzanan kolları, «Sol edebiyat» ı adım adım müfredat programlarına soktular. Ayyaş, sefih, imânsız, hissiz, köksüz bir sürü adamı «Büyük edebiyatçı» diye ortaya sürdüler. Bu teneke çapındaki eşhasın istilâsı karşısında, milletimizin altın kıymetindeki çaplı şâirleri, edipleri, mütefekkirleri bir kenara itilmiş ve bugüne kadar gelen «Edebiyatta karanlık bir safha açılmıştır.

Bu köksüz edebiyat cereyanı gazeteler, radyolar, televizyonlar vasıtasiyle siyasette karga lisanı kabalığında bir ses bozukluğunu, iktisatta komünist terminolojisini, içtimâî hayatın her noktasında «Uydurukça» lisanı ortaya çıkarmıştır. Bugünkü «Lisan karışıklığı» bu köksüzlük temelinden gelmektedir..

Lisanı bozulan milletin «Milli kültür» ve medeniyeti yıkılır.

Hristiyan - Batı'nın yıkmak istediği İslâm Kültür ve medeniyeti bu «Lisan Karışıklığı» ile ağır bir yara almıştır. Müslüman - Türk Milletinin temiz Türkçesi'ni bozarak bizi bugünkü hâle getirdiler.

Köksüz lisandan, ruhsuz bir cemiyet ortaya çıktı.

İşin garib ve acı tarafı şu ki, İslâm imânına bağlı, kültürünü özleyen ve diğerlerinden tefrik için söyleyeceğimiz «Sağcı» kalemlerin -bütün dikkatimize rağmen bizzat kendim de dâhil- bu köksüz lisanın cemiyette sık sık kulağa çarpan «Uydurma kelime» lerini bilerek veya bilmeden kullandıklarına şahid oluyoruz. Lisan cinâyeti'ne bilmeden yardımcı olan bu kalemlerden bazıları bir komünist, bir köksüz uslûbu ile konuşup yazmayı âdet edinerek garib bir kompleks ile mi nedir, bir «İlerici İslâm» tipi ortaya koymak istiyorlar. Bazıları da, bu uydurma lisan ile köksüz ve ruhsuz cemiyetin favorili, blu-cin'li, uzun saçlı, buhran içinde boğulan insanına güya İslâmı anlatmak için bu lisanı kullanıyorlar.

Bu yol mutlak yanlış ve çıkmaz sokaktır.

BEŞ - ELLER
DAHİLİ TİCARET
AHMET HACIOĞLU ve ORTAKLARI
TOPTAN KONSERVE, BAKKALİYE ve KIRTASİYE
Yeni Gıda Sitesi 2. Sokak, Nu:34
UNKAPANI - İSTANBUL
Telefon: 22 51 05

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Arifler
ÖRME SANAYİİ
Cağaloğlu, Türkocağı Cad. İstanbul İş Hanı Nu: 21
Tel : 22 27 98 - 26 74 99

. Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

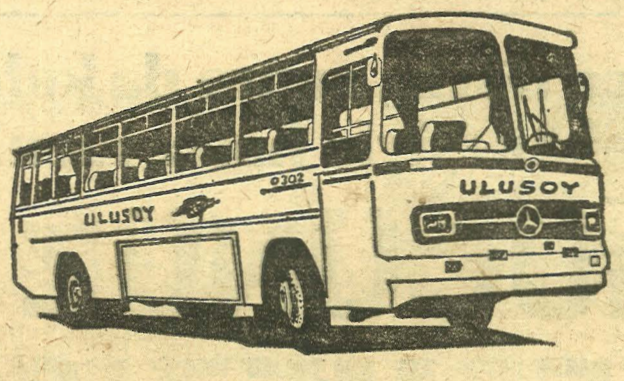

Ulusoy

16'ıncı defa Hac Yolu'nda...

Adres: Lâleli Ordu Caddesi Nu: 303
TEL : 22 28 78 — 49 43 73

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Oto Mazot
Pangaltı Dolapdere Caddesi No: 178-180
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

İsmail Hakkı Demircan
Bilumum İnşaat Malzemesi
Depo: Kasımpaşa İskele Cad. Nu: 7 Tel: 49 86 94
İSTANBUL

. Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz

İSTANBUL Mefruşat
Mustafa AKDEMİR
Rızapaşa Yokuşu Nu: 27
Tel: 22 03 82 - 26 51 14
İSTANBUL

. Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Miraç Demir Hırdavat Koll. Şti.
AHMED Pekdamar
MUHSİN KALAYCI
ABDÜLKADİR DEMİRÖZ
Tahtakale Cad. No: 90
Tel: 26 79 37 — 27 99 51

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

GERÇEK
Demir-Hırdavat
Yahya ve Rahmi BİLGİN
Prof. Cemil Bilsel Cad. 3
Kapılı Selâmet Han Nu: 107
Eminönü-İST. Tel: 28 36 08

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

AL Koll. Şti.
Mustafa Kopuz Kardeşleri
Yeni Gıda Çarşısı 20. Sk. 262 - 263 - 264
Unkapanı - İstanbul
Tel : 22 97 69 - 22 89 33

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

GAZETELERDEN

Eveleme geveleme

Türkiye'de bugünkü solcu tipi, aslında mevcud **«bozuk düzen»**-in kurucularının bir devamıdır. Bu devamlılık öylesine bârizdir ki, **«bozuk düzen»** diye bağırarak gezinen solcuların, zaman zaman pürtelâş **«bozuk düzen»**'in eteği altına kaçıverdiklerini görürsünüz. Bu hâdise bilhassa İslâm ile yüzyüze geldiklerinde olur; şaşırırlar, eveler gevelerler, **«bozuk düzen ve dahi özgürlükler falan filân..»** gibilerden lâfları yutkunup, bir çırpıda **«Türk toplumunun Cumhuriyetten sonra eriştiği aşama»** ya sarılırlar. Yâni **«bozuk düzen»** bir anda **«erişilen aşama»** hattâ **«çağdaş toplum»** oluverir. Bakın Mümtaz Soysal'ın yazdıklarına evelemeyi, gevelemeyi görün:

«Aslına bakarsanız, Müslümanlık ve lâyiklik ilk bakışta bağdaştırılması olanaksız iki kavram. Ama, Türk toplumunun Cumhuriyetten sonra eriştiği aşama, toplumu her yönüyle düzenleme amacı güden bir dini bu niteliğinden ayırıp tam anlamıyla bir kişisel inanç konusu durumuna getirmeyi gerektiriyor. Kolay bir iş değil bu. Baştan aşağı toplumsal nitelik taşıyan bir dine çağdaş toplumda yeni bir yer bulmak.»

(31.8.1977, Milliyet)

Kolay iş değil elbette, zor, çok zor.. Ama biz müslümanlar biliyoruz ki, bu zor işi **«bozuk düzen»** in kurucuları büyük çapta başarmışlar, onların **«devamları»** ise (renksiz de olsalar, kızıl da..) doğrusu son zamanlara kadar tevârüs ettikleri kurnazlıkları bir güzel devam ettirmişlerdir. Diyanet İşleri vasıtasıyla İslâm, pekâlâ **«lâiklik ile bağdaştırılmış»** —affedersiniz— İslâm **«bozuk düzene»** yamanmaya çalışılmıştır!

Fakat bugün, maalesef (!) işte böyle itiraflarla karışık eveleme geveleme devresine girmişlerdir. Meselâ tekelci sermayenin sözcüsü Hürriyet'te bir diğer solcu, adıyla münasib ekşimiş bir mevzua eğilip yine **«itiraflarla karışık eveleme geveleme»** yapıyor. Oktay Ekşi, Kıbrıs'da Türkiye'nin bir **«politikası»** olmadığından şikâyetle bu hususta tek siyâset sahibi yâni, görüşünü apaçık ortaya koymuş kimse olarak Erbakan'ın bulunduğunu itiraf ediyor ama, Ekşi'ye göre **«Kıbrıs'da çözüme giden yollarda Erbakan engeli vardır.»**

Niçin?..

Çünki, **Kıbrıs'da kazanılmış haklarımızın zerresine halel getirmemek ve bir karış toprak vermemek»** şeklinde hülâsa edilebilecek Erbakan görüşü, tekelci sermaye sözcüsünün Ekşi'sine göre **«İpe sapa gelmez»** şeydir! Gelin okuyalım:

«Kıbrıs konusunda bir politikamızın olmaması, öylesine vahim bir ihmal, öylesine büyük bir sorumluluk konusudur ki, iktidar sahiplerinin buna nasıl göz yumabildiklerini tasavvur etmek mümkün değildir. Gerçi iktidar sahiplerinden bazılarına sorarsanız, «Kıbrıs'da kazanılmış haklarımızın zerresine halel gelmemek ve bir karış toprağı kimseye geri vermemek şartıyla» Türkiye görüşmelere hazırdır. Ve Milli Selamet Partisi liderine ait olan bu görüşün ipe sapa gelir bir yanı yoktur. Çünkü bu sözün anlamı, karşı tarafa söz hakkı tanımamaktır. Ama ne kadar ipe sapa gelmese de kabul edelim ki bu, yine de bir görüştür. Oysa bugünkü hükümetin Kıbrıs'la ilgili olarak ipe sapa gelmeyen bir görüşü dahi mevcut değildir. Çünkü Demirel, en ufak bir ödünün Erbakan'ı darıltacağından ve sonuç olarak da Koalisyonun çökeceğinden çekinmektedir.

Öyle ise hepimize düşen dişimizi sıkmak Erbakan'ı darıltmamak mıdır?

Açık söylemek gerekirse Türkiye'nin bütün problemlerinin kavşak noktasında bugün Kıbrıs sorunu, onun da çözümüne giden yolların ortasında bir Erbakan engeli vardır.» (1.9.1977, Hürriyet)

● Haftanın İncisi

Farkettiğiniz gibi, adam, apaçık (artık kaç karış ise) Kıbrıs'ta unan'a toprak vermekten yanadır ve Demirel'i de böyle bir tâvizi vermeye teşne bilmektedir ama ah şu Erbakan.. topunun elini kolunu bağlamaktadır!..

Diğer taraftan, yine işbu **«bozuk düzen»**in bu defa sağdan yanaşması, düzenin komünistlere karşı muhafazasında bütün umudunu bir MSP'liye bağlamış gözüküyor. Tercüman'ın Rauf Tamer'i hayran kalmış MSP'li Dahiliye Vekili Prof. Korkut Özal'a. Bir methiye döşenmiş ki, Ecevit'e ve Demirel'e sonra da tâ DP'li Sükan'a kadar birçoğunu taşlayarak hattâ eğer yanılmıyorsak CHP'li Uğur ile Sükân'ın nasibine hakaret dahi düşmüş..

Evvelâ gazetesinde neşredilen Korkut Özal'ın resmini soruyor ve **«Çıplak ayaklı fotoğrafını gördünüz herhalde..»** diyor ve devam ediyor:

«Çıplak ayaklı fotoğrafını gördünüz herhalde..

O fotoğrafa dikkatle bakınız.

Bakraçtan tahta kaşıkla yoğurt yer gibi yapıp da foto muhabirlerine poz veren politikacının sahteliği yok o'nda..

Anasının elini öpmeye, köye giderken yanında kiralık gazeteci götüren bir Türkmenoğlu özentisi de yok..

Korkut Özal'ın halk adamlığı, İstanbuldaki teftişleri sırasında daha iyi anlaşılmıştır.. Öyleyse sevgili okuyucular «istifa edeceğine» dair arasıra çıkan söylentilere şaşmamalı.. Biz, İçişleri Bakanı deyince, ya motorlu vasıtaların ardındaki siyah kadillaka gömülmüş bir koca göbekli, ya siyasi şubeyi çil yavrusu gibi dağıtmaya merak sarmış bir kalın kafalı, yahut da sırf Demirel'e inat, komünistlerin kucağına oturma sevdasına kapılmış zehir hafiye bozuntusu bir pişmiş kelle'yi görmeye alıştığımız için, ÖZAL gibisini, insan gitti-gidiyor, eyvah!.. kaçtı-kaçıyor diye bir rüya âlemi zannedebilir efendim, pekalâ zannedebilir...»

(1.9.1977, Tercüman»

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

UKAZ DAĞITIM

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Sebil Yayınevi

VL VANLIOĞLU TİCARET ARSA OFİSİ MAHMUT VANLIOĞLU Tel.21 02 60-25 71 74

Vanlıoğlu Ticaret Arsa Ofisi

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Gaziosmanpaşa Arnavutköyü'nde tarnamı
9.800 T.L. 120 metrekarelik arsalar

NOT: Cumartesi ve Pazar günleri saat 10.00'da servisimiz emrinizdedir.

ADRES/ Fatih, Malta Fevzipaşa Cad. No: 36 Tel: 21 02 60 İSTANBUL

● Dıştan geveleme.

TASAVVUF

SEVGİ NEDİR?

Suret ehli, dudaktan kalbe yol vardır der daha ileri gitmez. Halbuki, elden, gözden, sözden gönülden gönüle de yollar vardır.

Biz de sözlerimizle, gözlerimizle, gönüllerinize manâlar dağıtmak istiyoruz. Bakmak güzel şeydir, fakat anlamadan bakmaktan ne zevk alınır bilmem ki?..

Nusret Tura

Sevgi nedir? Hazreti Allah, âlemi yaratmadan evvel Habibi'nin ruhunu ve diğer ervahı yarattı. Suret itibariyle de vücutları, Güneş'ten kopan ve milyonlarca sene zarfında soğuyan, arzımızın kışrındaki su, hava, toprak, ateş dediğimiz dört büyük unsurdan Mi'raç yoliyle Âdemlerin cesetlerini, beş kıt'anın hattı üstüva yakınlarında yarattı. Yalnız Âdem Peygamber ve sülâlesi Hindistan'ın Seylân ve Serendip kısımlarında yaratıldığından beşer tarihine oradan başlandı, ilk medeniyet de orada kuruldu.

En yüksek kemâlâta eren Hazret-i Peygamber bunun için Peygamberlerin sonuna kaldı. Şu halde istihale kaidesine nazaran herşeyin turfanda tarafları ve olgunluk halleri vardır, binaenaley; İnsanların da kemâl'i gönlü seven ve sevilen olduğunu idrâk ettikleri zamandır. Aksi halde gaflet ve bigânelikle geçirilmiş zaman israf edilmiş demektir.

ALLAH'ın sevgi oklarının gönüllerde yer bulduğunu anlattıkları ve vahdet güneşinin ziyasiyle bir süre hayat-ı müdrike-i Rabbaniyeye ulaştıktan sonra o hayatiyet şuaı'nın yine vahdet güneşinin ziyasiyle bir süre hayat-ı müdrike-i Rabbaniyeye ulaştıktan sonra o hayatiyet şuaı'nın yine vahdet güneşine döneceğini bile bildikleri zaman olgunluk çağlarını yaşıyorlar demektir.

Dinsizler güruhu, peygamberlerin ümmetleri ve Hazret-i Muhammed'in (S.A.V.) olmak üzere üç din anlayış ve nizamını esas olarak ele alabiliriz.

Tasavvuf ehli bu üç büyük devreyi, insan hayatında ve nihayet kendi vücudunda bizzat yaşamıştır. Şöyle ki:

Çocukluk ve bilgisizlik devresi dinsizler güruhuna aittir. Nice aksakallı ihtiyarlar, nice krallar ve milyonerler vardır ki henüz bu çocukluk devresindedirler. Sonra öğrenmek devresi gelir ki, herkes dünya kazanının bir kulpunu yakalamıştır ve ayrı ayrı düşüncelere bağlıdırlar ve nihayet Peygamberlik devreleri gibidir. Nitekim akıllı bir çocuk yalnız kaldığı zaman havai hevesle vakit geçirmez; İbrahim Peygamber gibi Rab arar. İdrâk çocuğunu feda etmeğe kalkar fakat Rab koyun gönderir. Yusuf Peygamber gibi kardeşlerinin yani vücuttaki menfi kuvvetlerin zulmüne uğrar, oradan da kurtulur, artık yaşımız otuza gelmiştir. Onun ruh devresi Musa Peygamber devresidir: bunları inkâr eden firavun gibidir. Ayrıca İsa Peygamber'in devresini yaşayan aklın sahip olduğu vücut artık kırk yaşlarına gelmiştir. Bu ümmet nihayet dördüncü kata çıkmıştır, kalmıştır.

43 yaşında ise ahirzaman Peygamberinin saltanat zamanıdır ki, tam idrâk devresinin güneş gibi ayan olduğu devredir. Hakkın istediği de bu idi. Buradan en yüksek idrâk seviyesine erişilmiş demektir.

Allah'ı atom çekirdeğinin içinde aramak, lâtife etmek değil cehaletin yüksek kademesidir. İlim ve irfanın esfel-i sâfilinidir. Bu mertebelerde kalınmasa da, derece derece tekâmül eden ruh ahsen-i takvim üzere yaratıldığını bilse Yaradanın kendisinden de zâhir olduğunu idrâk edebilse ne iyi olurdu.. Hakkın zûhurundaki mertebeleri sür'atle geçerek nereden geldiğimizi, nereye gitmekte olduğumuzu bilsek, birlik âlemine ulaşsak sen, ben kaydından kurtulmuş olurduk.

Âvama ait olan; hesap, kitap, mizan, cennet, cehennem.. telâkkilerinden kurtulurduk. Hattâ; Şems-i Tebrizî Hazretlerinin eşi Kimya Hatun'un vefatından sonra, teessür halinde İsrafil'in sûrunu eline alarak şöyle bir üfleyiş yapmıştı. «Ey! Azrail; buraya doğru geliyorsun amma umduğunu bulamıyacaksın, eli boş döneceksin. Çünkü; senin almak istediğin canımı ben çok evvel Rabbime gönderdim. Şimdi bir eski hırkam kaldı, bir kaç okka da kemik var, onlardan başka bir şey bulamıyacaksın.»

Bu yazıların eline geçmesi için, okuyabilmen için, okuduklarını içmek, yemek ve hazım edebilmen için baht-ı yaver, talihi sen'aver, gönlü de nurlardan enver olman lâzım.

Dört unsurdan ibaret olan vücut yapısı normal derecelerini aşarsa soğuk almış, derler, ilâçlar tertip ederler.

Şunu yap, bunu yapma, şunu ye, bunu yeme emirleri de böyledir. Dinin esasıdır. Yaramaz çocukları terbiye ederken; tenbih, ihtar, ikâz, tektir, dayak dereceleri tatbik edilmezse, çocuk küstah ve terbiyesiz olur. İşte, dinimizin cehennem korkuları.

Her sene sınıf geçmesi için çocuğa yapılan va'itler, hediyelerin alınması, işte, dinimizin cennet va'itleri...

Üniversite tahsiline başlıyan çocuk artık hediye istemez. Va'it etseniz de etmeseniz de derslerine çalışır. Çünkü; adam olmak, evlenip yuva kurmak onun için bir ideal olmuştur.

Onun için «Gençlik böyle istiyor» diye evlâtlarımızı; siyasetten, particilikten, dedikodulardan korumalıdır, kurtarmalıdır. Hissî emellere âlet etmemelidir.

Sözlerimin sonunda, aşkın hazinesine dalmak istiyordum, vakit geçti, fakat bir parça da gönül gönüle sırlı konuşmaktan kendimi alamıyorum.

Aşık; sevgilisinin huzurunda kendisini göremez. Çünkü; dost da gaip ve onunla bâki olmuştur. İkilik birlik olmuştur. Gerçi ağzı söyler fakat dinleyen kendi kulağıdır. Kalemi yazar, fakat kendi yazısını kendi göziyle okur.

Evvel zamanlarda, Eyvallah dost, Hu dost diyenler vardı. Derviş kıyafetli ve keşküllü dedeler. Zamanımızda da öyle dedeler vardır, fakat zamana uygun olarak konuşurlar, iş güç tutarlar, gönül keşkülleri aşk doludur, ilim ve irfan doludur. Sen de her güzelliğe kolaylıkla akıp gidenlerden olma! Sabırlı ol, her gönül sana aksın. O ince sırat köprüsünden geçenler senden değil, sana gelsinler, hattâ bütün yollar sende son bulsun.

Ah.. Sevgili kardeşim, ruhların konuşan ağızları, ağlayan gözleri ve elinden tutan elleri vardır. Sûret ehli, dudaktan kalbe yol vardır der, daha ileri gitmez. Halbuki; elden, gözden, sözden, gönülden gönüle de yollar vardır. Biz de sözlerimizle, gözlerimizle gönüllerinize mânâlar dağıtmak istiyoruz. Bakmak güzel şeydir, fakat anlamadan bakmaktan ne zevk alınır bilmem ki.

Dost gönüllerden kendi içime akseden kıyametleri gizliyemiyorum. Feryât ve zarım, enin-i tahassürüm, göz yaşlarım, gönülden gürlemelerim hep sizin saadetiniz içindir.

Gönlü ayna gibi temiz olanlar; karşılarında duranların gönüllerini röntgen şuaı gibi aydınlatabilirler. O gönül sahibinin karşısında bulunmağı ganimet bil.

إنما بعثت لأتمم مكارم الأخلاق

يوسف

3

INNEMÂ BÜISTÜ Lİ ÜTEMMİME MEKÂRİMEL AHLÂK.»

Hadisi Şerif

Meâl-i âlisi :

Muhakkak ben, mekârim-i ahlâkı (güzel ahlâkı) tamamlamak için gönderildim.

Şadol Boya Sanâyii

Kemal Şadoğlu

Fermeneciler Caddesi
Nu : 76-78
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz

Halid Abdullahoğlu

Dolapdere Caddesi Nu : 134/A
Pangaltı — İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

BİRADLI

Rostfrei

Madenî
Mutfak Eşyâ Sanâyii

SITKI BİRADLI

Süleymaniye Siyavuşpaşa Sk. Melek İşhanı Nu: 57
İSTANBUL TEL : 28 51 55

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

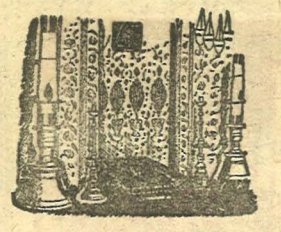

11 ayın sultanı

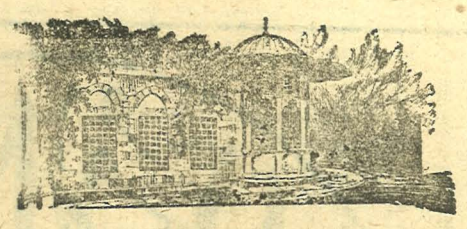

Kadir Gecesi

Allah'ın birçok feyizlerinin doğduğu mübarek Kadir Gecesi ne hikmetse hangi gece olduğu tâyin buyrulmamışsa da Ramazanı Şerifin yirmibeşine doğru olan gecelerde bulunduğu bazı delillerle tesbit edilebiliyor. Bu gecenin ne mübarek bir gece olduğuna Sûre-i Kadir en kuvvetli şâhittir. Ve bu mevzuuda daha fazla birşey söylemeyi fazla buluyoruz.

Sure-i Kadir, Kur'ân-ı Kerîmin bu mübarek gecede inzâl buyrulduğunu, bu gecenin, içinde Kadir Gecesi bulunmayan bin aydan daha hayırlı olduğunu, Allahın izni ile meleklerin ve Ruhul Eminin ilâhî emirleri bir ay yürütmek için bu seâdet dolu gecede yeryüzüne indiklerini ve Allah'ü Teâlâ Hazretlerinin bu gece taa fecre kadar selâmet ve seâdetten başka birşey takdir buyurmadığını ihtiva etmektedir.

Binaenaleyh yukarıda da arzettiğimiz saadet kaynağı olan bu gecenin bütün senenin içinde gizlenmesinin sebebini ve bu gecede tâyin edilecek sevabın miktarı hususunda daha fazla birşey yazmayı yersiz buluyoruz.

Beni İsrail milletinden Şemûn isminde bir zatın Allah için bin aydan fazla savaştığı, Peygamberimiz tarafından hikâye buyurulduğunda, eshabdan bazıları böyle bir cihad yapmıyacaklarından dolayı üzüldüklerini ve bu sevabı kazandırmak için mükâfat olarak bin aydan daha hayırlı olan bu mübarek Kadir Gecesinin ihsan buyrulduğu müfessirlerce beyan edilmektedir.

Büyük Hikmet:

Allah yolunda din için çarpışmanın İslâmdaki yeri malûmdur. En faziletli amellerden biri olduğu ve Allah'a ruhen yaklaştıracak amellere benzediği hiçbir zaman karşılıksız bırakılmayacağı hâdis ve âyetlerle açık açık bildirilmiştir. Bu mevzuda daha fazla delile lüzum görmüyor sadece:

«Biliniz ki, Allah, kendi yolunda (aksamı) **birbirine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlıyarak çarpışanları sever»** âyeti kerimesinin mülâhaze edilmesiyle yetiniyoruz.

Dikkat buyurun! Cihâdın bu kadar büyük bir derecesi olduğu halde, Allahü Teâlâ Hazretlerine bir gece tâat etmenin o, bir geceyi Allah'a yalvararak geçirmenin bin ay fisebilillah cihaddan daha efdal olduğu buyrulmuştur.

Sebebi; sebebi gâyet açık. Her şahsın hassaten her milletin maddî kuvvetlerinin üstünde bir kuvvete ihtiyacı vardır ki, o da mânevî kuvvettir. Mü'minin yegâne mânevî kuvveti ise ahlâkının güzelliğidir. Ahlâkın güzelleşmesi için ise en mühim şey mütevazilik ve takvâlıktır. Mütevâzilik ve takvâ ile atılan devlet temellerinin ise geleceği sarsılmaz. Bu mânevî kuvvet ise her zaman maddî kuvvetin üstündedir. Güzel ahlâkla desteklenmeyen devletin maddî imkânları ne kadar kuvvetli olursa olsun bu devlet geçicidir, çökmeye mahkûmdur.

İşte 1400 sene önce verilen hikmetin büyüklüğü! Bugün dünyanın en ileri, en kuvvetli devletleri tarafından ehemmiyetle takdir edilmiş ve tatbikine girişilmiştir.

Kadir Gecesinin tâyin buyurulmayarak Ramazan ayının içinde saklı tutulması, hatta Ramazan ayının dışında da olabileceği ihtimalinin bulunması, ayrıca gizli bir hikmetin açığa çıkmasına delâlet eder ki, bu da kulların Kadir Gecesi ruhuyla birçok geceleri ibadetle geçirmeleri ve bu vesileyle güzel ahlâkın başlangıcı olan tevazu ve takvalığı elde edebilmeleri sırrından ibarettir. Beyin sahibi olanlar ancak Allah'ı hatırlayabilir...

Evet Kadir Gecesi belli değildir. Fakat yukarıda da arzolunduğu gibi Ramazan-ı Şerifin son on gününün ortalarına rastladığına dair elimizde bazı sahih hadisler mevcuttur. Hattâ 27 sine rastladığı fikri bazı İslâm büyüklerince ortaya atılmıştır. Hz. İbni Abbas (R.A.)'dan da naklolan budur.

Bazıları da bu fikri şöyle kuvvetlendirmek isterler:

Kadir Sûresi otuz kelimeden meydana gelmiştir. Şöyle ki:

1 — İnnâ, 2 — enzelnâhü, 3 — fî, 4 — Leyleti, 5 el-Kadri, 6 — vemâ, 7 - edrake, 8 — ma, 9 — leyletü, 10 — el-kadri, 11 — leyletü, 12 — el-kadri, 13 — hayrun, 14 — min, 15 — elfi, 16 — şehr, 17 — tenezzelü, 18 — el-melâiketü, 19 — verruhu, 20 — fiha, 21 — bi izni, 22 — Rabbihim, 23 — min, 24 — küllî, 25 — emrin, 26 — selâm, 27 — hiye, 28 — hattâ, 29 — matla, 30 — el-fecr.

Ramazan ayının her gününe mukabil bir kelime düşmüş oluyor. Sûrenin 27. kelimesi olan «hiye» zamiri bilhassa Kadir Gecesinden kinâye olmakla Kadir Gecesinin de Ramazan'ın 27. gecesi olduğuna işaret ediliyor.

Kadir Gecesi sûrede üç defa geçmekle beraber son on gün içinde olduğu açık olarak buyrulmadığı için kat'iyetle söyliyemeyiz.

Bazıları da şu delilleri gösteriyorlar:

Sûre-i Kadir'de «Leyletü'l- kadri üç defa tekrar ediliyor. «Leylet'ül kadri» tâbiri ise dokuz harften meydana gelmiştir. Üç kere dokuz yirmi yedi edeceğinden Kadir Gecesinin yirmi yedinci geceye tesadüf edişi bu gecenin Kadir gecesi olduğunu ima etmektedir.

Kadir Gecesinin, Ramazan ayına mahsus olmayıp, diğer aylarda da olabileceği ihtimalini gösteren bazı delîller mevcuttur. İmam-ı A'zam (Rahmetullahi Aleyh) Hazretlerine göre bir erkek karısına «Sen benden Kadir Gecesi boş ol» dese, üzerinden tam bir sene geçmedikçe karısı kendisinden boşanmış olmaz (1).

İmam-ı A'zam bu meseleyi Hz. İbni Mesud'un şu mübarek sözlerinden almıştır ki: «Kadir Gecesi senenin bütün gecelerine dairdir, tâyin edilmiş bir vakti yoktur» demek olur.

Bu hususta Hz. Muhyiddin-i Arabî bazı yazılarında mü'min kardeşlerine şöyle bir vasiyette bulunuyor:

«— Hiçbir geceyi beyhude geçirmeyiniz. Duâdan gafil olmayınız. Dünya ve ahiretiniz için Cenâb-ı Perverdigâr'dan her gece af ve afiyet talebinde bulununuz. Belki bir Kadir Gecesine tesadüf edersiniz. Kadir Gecesinin Ramazan ayına ait olduğu bilinemez. Her ne kadar çoğunlukla Ramazan ayına tesadüf etmekte ise de, diğer aylarda da tecelli etmektedir. Hattâ bu fakir bile Ramazan-ı Şerifin dışında birkaç defa o gece ile müşerref olmuşumdur.»

---

(1) Fakat bu şahsın, Kadir Gecesinin ayına ait olmadığını, bütün seneye mahsus olduğunu bilmesi şarttır.

Seferi'nin orucu

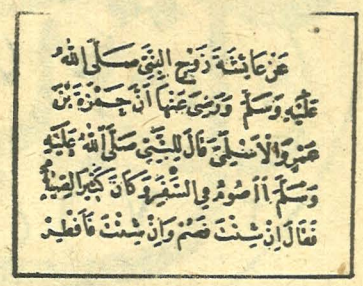

Nebî (S. A.) in zevcesi Âişe (R.-A.) dan rivâyet olunduğuna göre Hamza ibni Amrı Eslemî Nebî (S.A.) e :

— Seferde oruç tutayım mı, diye sormuş, müşârünileyh çok oruç tutarmış, Rasûlüllah:

— Dilersen tut, istersen iftar et! diye cevab vermiştir.

Buhari

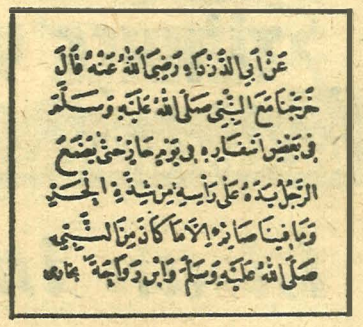

Ebüdderdâ (Uveymiri Ensârî radiyallahü anhten şöyle dediği rivayet edilmiştir: Biz, bazı seferlere Nebî (S.A.) ile beraber (Ramazanda) sıcak bir günde çıktık. Herkes hararetin şiddetinden elini başına koyuyordu. İçimizde Nebî (S.A) ile ibni Revâhadan başka oruçlu kimse yoktu.

Buharî

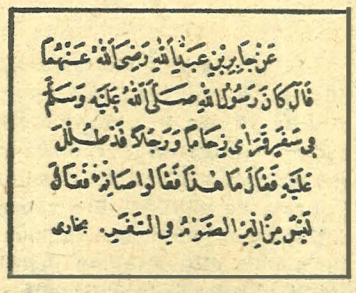

Câbir ibni Abdullah radiyallahü anhümadan şöyle haber verdiği rivâyet edilmiştir.

Rasûlüllah (S.A) bir seferde idi ki, o halkın izdihamını ve birisini (güneşten) gölgelediklerini gördü. Aleyhissalâtü vesselâm:

— Bu adamın zoru nedir? diye sordu. Ashabı kiram :

— Seferde (böyle meşakkatle) oruç tutmak (matlûb) ibâdet cümlesinden değildir. buyurdu.

Buharî

Enes ibni Mâlik radiyallahü anhten: «Nebî sallâllahü aleyhi vesellem ile beraber biz, sefer ederdik, oruçlu oruçsuzu, oruçsuz da oruçluyu ayıblamazdı» dediği rivâyet edilmiştir. (Buharî)

HACI ABDURRAHMAN BEŞİKÇİ

MAHDUMLARI KİTABEVİ

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve Müşterilerimizin Kâdir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Çarşıcamii Karşısı No: 13

Tel. : 1512 - 2718'den **TRABZON**

TUĞLU

BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
Çakmakçılar Yokuşu
Büyük Yeni Han zemin
kat nu: 3 Tel: 22 42 61
İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

KOÇALLAR TİCARET KOLL. STÎ.

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve Müşterilerimizin Kâdir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

MERKEZ :
Unkapanı, Yeni Gıda Sitesi 11 ci Sok. No. 155 - 156
Telefon : 26 87 12 - 22 55 77

● Kâmil Akdik'in celî sülûs levhası..

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

İSLÂM'A SÜİKASDİN BİR CÜZ'ÜDÜR...

Lisan inkılâbında cühelâ mârifetleri

Kadir Mısıroğlu

1

Lisan inkılâbı bir takım ilmî prensiplerden ziyâde mâzi ve İslâm düşmanlığı gibi hissî sâiklerle başlamış, böyle devam etmiş ve etmektedir. Bu yüzden hareket bidâyetten itibâren zaman zaman ilmî gerçekler kadar mantığa da ters düşmek bedbahdlığından kurtulamamıştır. Devrimbazların gelişme ve sâdeleşme dedikleri hakikatte Türkçemizi kısırlaştırma ve millî kültüre yabancılaştırma hareketi tedkik ve takip edildiği zaman, bunun ana istikametinin **«mâzi ve onun asırlarca yoğrulduğu İslâm'a düşmanlıktan ibâret»** olduğu açıkça görülür. Bu düşmanlık çeşitli sûretlerde tezâhür etmiştir. Bunları kısaca ve madde madde ifâde etmek istiyoruz.

1. Anadolumuzu fetheden ecdâdımız burada birtakım yer adları bulmuş bunları kendi hançeresine göre eğip bükerek zamanla onlara millî bir şekil ve âheng kazandırmıştır. Bilhassa vilâyet adlarını kendi fonetiklerine göre telâffuz etmekle iktifa etmiş bunları değiştirmeye kalkışmamışlardır. Anadolu, Trabzon, Konya, Ankara, Amasya, Sivas, İzmit v.s. Bunların yanısıra birtakım yeni yerleşme merkezlerinde de Türkçe isimler vermişlerdir. Beypazarı, Akşehir, Aydın v.s.

Lisanın inkılâbı başladığı zaman hiç şüphesiz Türkiye'de bu yer isimleri devam etmekteydi. Bunların bir kısmı tamamen değiştirilmiş diğer bir kısmı ise başka şekle sokulmuştur. Ancak, bu hareketin temelinde de din, tarih ve daha emin bir tâbirle söylemek gerekirse Osmanlı düşmanlığı yatmaktadır. Meselâ Bursa vilâyetinin vilâyet adı **«Hüdâvendigâr»** dı. «Bursa» ise, sâdece merkezin adı idi. Bugünkü «Çorum» «Artvin» ve «Antakya» «Hatay» misâlinde olduğu gibi. **«Hüdâvendigâr»** Osmanlı Devleti'nin teşkilâtlı bir bünyeye sâhib olmasında en büyük rolü oynamış bulunan Birinci Murad'ın lâkabıdır. Bu demektir ki, Bursa vilâyet olarak O'na izâfe edilmekte idi. Aynı şekilde Bilecik'in vilâyet adı da **«Ertuğrul»** idi. Bu da Ertuğrul Gâzi'den gelmekte ve Bilecik vilâyeti devletimizin velîbânisi Osman Gâzi Hazretleri'nin muhterem pederi Ertugrul Gâzi Hazretleri'ne izâfe edilmekte idi. Bu isimler tamamen ilgâ edilmişlerdir. Maksad bir vilâyeti, biri vilâyetin merkezine diğeri de umûmuna âid olmak üzere iki ayrı isimle yâd etmenin külfetinden kurtulmak olsa idi, Antakya ile Artvin'in de ortadan kaldırılması gerekmez miydi.

(Devamı var)

İslâm yazısına dair

Lâtin Harfleri ve neticesi

Sadık ALBAYRAK

2

Sultan Abdülhamid'in tahttan indirilmesi ve hürriyetin geri gelmesi (!) üzerine iç ve dış güçler olanca imkânları ile fikirlerini ortaya atmaya ve devleti parçalayıcı roller oynamaya başlamışlardı. Bir yandan dilimizi anlaşılır hâle getirmek, diğer yandan tamamen değiştirmek şeklinde bir takım görüşler ortaya atılırken, kavmiyet - milliyet hisleri de körüklenerek Osmanlı Devleti içinde huzursuzlukların çıkmasına çalışılıyordu. Bunu da daha çok batılı devletler yapıyorlardı. Buna da muvaffak oluyorlardı. Zira devlet içinde Batı'ya hayran olanlar, dış memleketlerde okuyup kültür emperyalizminin tesirinde kalanlardır. Bunun için de fırsat, bu fırsattır diyerek sinekten yağ çıkarırcasına her yıkıcı ve bölücü, İslâm Birliğine zarar verici fikri destekliyorlardı. Bu arada Hristiyanlığı Hristiyan din adamlarını da Osmanlı Devleti'nin hükümran olduğu bölgelerde şiddetli bir propagandaya sürüklemekten de geri kalmıyorlardı. Batı'dan gelen bu harf değiştirme ve lâtin harflerini kabûl etme durumu, daha çok Batı'ya yakın olan bölgelerden gelmiştir. Buna da ilk önce mübtelâ olan Arnavutlardır. Zira 1909 tarihlerinde Tiryeste'de bir Arnavutlar Kongresi yapılmış ve burada istiklâl, hürriyet, milliyet, din kültür ve dil gibi hususlarda kararlar alınmıştır. Bunu dikkatle takip eden Osmanlı Devleti, bu kongreye iştirak edenler içinde devlet idâresinde hizmet görenlerin tesbitine çalışmış, ayırıcı ve bölücü yönden devletin birliğine zarar verenler tesbit edilerek cezalandırılmışlardır. İşte bu sıralarda bu harf ve lisan mes'elesi, yani lâtince ortaya çıktı. (1)

Bu hususta Süleyman Nazif şöyle der:

«Şark'a hulûl politikasını her türlü vasıta ve dalaveralarla takip eden Avusturya, bir takım Cizvit Papazları ile Arnavut köylülerinin saf vicdanlarına hücüm ederek bu yerlerde katolikliğin kuvveti ile nüfuz kazanmaya çalışmakta ve üzülerek söylemek gerekir ki, bazı yerlerde muvaffak olmaktadır. Arnavut lisanının «Lâtin» harfleri ile yazılmasını tervic edenler, bilhassa bu fikrin hâdimi veya bu hâdimlerin aldanmışları bulunuyorlar.»

«Bu harfler kabûl olunduktan sonra Kur'an-ı Azîmüşşan'ın kitâbet ve kıraatı imkânsız ve binâenaleyh Arnavutları Hristiyanlık dâiresine sokmak sûretiyle nüfuzunu genişletmek isteyenlerin maksadı hâsıl olacağından dinî asabiyeti, kavmiyet taassubundan daha metîn olan bu millet, bu sûretle farkında olmıyarak yavaş yavaş dinini terketmiş olur. Avustrya ve Cizvit Papazlarının müracaat ettikleri sâir vasıta ve desiseleri burada tasrîh ve saymak istemeyiz. Yalnız bu «Elifbâ» mes'elesi, tehlikenin derecesi ile neticeyi tayine kâfidir (....) Bazı tekke ve zâviyelerin siyâsî telkinlere âlet olmakta olduğunu rivâyet ediyorlar. Biz buna asla inanmak istemeyiz. Mâbed ve tekkeler Allâh'a ibâdet, tefekkür ve taat ilânı içindir. Aynı asrın fertleri arasında nifak sokanların mukaddes yerlerle hiç bir münâsebeti olamaz.» (2)

Lâtin harflerinin kabûlü ve yayılması istikametinde yapılan ve dışardan destek gören bu harekete daha çok Avrupa'ya yakın Osmanlı diyarlarında gördüğümüzden, bunun hareket noktası ve taraftarlarının önceden su yüzüne çıkma yerinin Arnavutluk olması tabiîdir. Bunun için dinî ve millî bir istikamet verildiği gibi, Şeyhülislâmlığı da alâkadar etmiştir. Zira dinin yayılması, İslâm'ın öğrenilmesi ve Kur'an-ı Kerim'in okunması ancak İslâm harfleri ile olacağı inanç ve hakikatı karşısında Lâtin Harflerini kabûl yönünde gayret gösterenlere karşı tepki de İslâm'a ve Osmanlı Devleti'ne bağlı olanlar tarafından gelmiştir. (Devamı Var)

---

(1) «Lâtin harflerini, Arap harflerine tercih ederek kabûl etmek arzusunun neden ileri geldiğini sorarsanız, alacağınız sayısız cevapların hülâsası, terakkiyi kolaylaştırmaktan ibaret kalır. Bu zihniyette olanlar bilmiyorlar ki, İslâmiyetin ilk ikbâl devirlerinde Arap harfleri kullanan ümmetler müterakki ve halbuki Lâtin harfleri ile eğitim yapan kavimler terakki yolunda onlardan hayli geri idiler.» Halil Halid; Müslüman Arnavutlar ve Arabî Harfleri Sırâtımüstakîm, c. 4, sayı : 80, 4. Mart 1325 (1909), sh. 33

(2) Süleyman Nazif, Osmanlılık (1) — Arnavutlar, adlı makale, Yeni Tasvir-i Efkâr, 4 Eylül 1909, Sayı: 96 Sh. 1

ÇİLE YAYINEVİ
Beyazsaray Nu: 14
Beyazıd - İSTANBUL
Telefon : 22 99 94

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

G. Mazhar Bayatlı

Sarraf

Kapalıçarşı Ağa Sk. No. 62.
İstanbul
TEL : 26 85 30

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

ALPTEKİN
KONFEKSİYON
ELBİSE
PARDESÜ
İMAL ve TOPTAN
OSMAN
ALPTEKİN
Çakmakçılar Yokusu
Tarakçılar Cad. No.25
Telefon: 27 53 52 İST.

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Bahçeli
Şark Emlâk

Gülbey ÖCALAN
Bekir ŞİŞMAN

Aksaray Ordu Cad. Aksaray
İşhanı Kat: 3 Tel: 22 29 21

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

Ak Yıldız
MENSUCAT
KİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çakmakçılar, Tarakçılar Cad.
Büyük Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
☎ : 26 55 26

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

OKUYUCU POSTASI

● **SALİH ERSÖZ/KONYA:** Gazetemizin abonelerine hediye olarak bastırdığı levhaların sadece abonelere verilmesini ondan sonra da piyasada belli bir ücretle satılmasını haklı olarak tenkid ediyorsun. Fakat mes'elenin bilmediğiniz bir iki yönü vardır. Şöyle ki:

Gazetemizi bâyilere bu ilâveler ve hediye posterlerle birlikte gönderdiğimizde, bazıları okuyucuya vermemekte ve ayrıca para ile satmaktadırlar. Bu sûretle biz okuyucularımıza bir cemilede bulunalım derken bu iş gazete bayilerine yaramaktadır. Bu husus tecrübe ile şahit olmuştur.

Bundan başka, satamadıkları gazeteyi iâde ederken bu ilâveleri iâde etmemektedirler. Bazan da gazete yerine okuyucuya sadece ilâveyi verdikleri olmuştur. İslâm Konferansı esnasında verdiğimiz ilâvede bu yanlışa çokça şahid olunmuştur.

Velhasıl bâyiler eliyle ilâve veya hediye dağıtmanın düzgün bir sûrette yürütülmesine imkân bulunamamıştır. Biz, bâyilerin çoğundan normal bir şekilde tahsilât yapamadığımızı, buna rağmen mahdud olan satıcılarımızın daha da azalmasına ve gazetemizin bir yerde daha mevcud olmaması gibi bir duruma meydan vermemek için irsâlâtı devam ettirdiğimizi söylersek, bize hak vereceğinizi ümid ederiz. Mamafih adresinize iki adet poster postalanmıştır. Selâm ve sevgilerimizle alâkalarınızın devamını dileriz.

● **Musa Köseoğlu/RİZE:** Gazeteler yeni adresinize gönderilmektedir. Abone müddetiniz sona erdiği gibi hesabınızda 100 lira borçlu gözükmektesiniz.

● **SÂMİ AYTAÇ/HOLLANDA:** Samimi hislerinizi ifâde eden mektubunuza teşekkür eder, alâkanızın devamını dilerim.

● **Hüseyin Parlakgil/ESKİŞEHİR:** Abone müddetiniz 106. sayımızda sona erecek. Selâmlar..

● **Musa Pirli/KAYSERİ:** 92. sayımızda abone müddetiniz doluyor, selâmlar..

● **FİKRİ YÜKSEL/ADAPAZARI:** Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nun 5 Haziran seçimlerine niçin girdiği hususu Sebil'in 74. sayısında neşredilen ve O'nun doğduğu yer olan Akçaabat'taki ilk konuşmasında izah edilmiştir. Mektubunuzun samimî ifâdelerine teşekkür eder, Cenab-ı Hak'tan hepimizin his ve irâdelerine en sâlim istikameti vermesini niyaz ederiz.

● **ZEKİ GÖKTÜRK/SİVAS:** Evet haklısınız. Fuhuş ve komünizm gibi ictimâî musibetlerin kaynağı maddi sefâletten ziyâde mânevî sefâlettir. Teşekkür eder, iyi günler dileriz.

● **İlhami Akgün/ANKARA:** 100 lira kadar bir borcunuz bulunmaktadır. Abone kaydınız iptâl edilmiştir. Selâmlar...

● **BİLÂL ÖKSÜZ/ANDIRIN:** Temas ettiğiniz mes'eleleri arzu ettiğiniz şekilde cevaplandırabilmek için kitap hacimli bir mektup gerektiği zannındayız. Başyazarımızın bu tip suallere hususî olarak cevap verme imkânı maâlesef mevcud değildir. Yolunuz düşerse inşallah bunları kendisiyle konuşursunuz. Sualleriniz in cevaplarının Sebil'in mütevâlî neşriyatı içinde mevcud olduğuna kaniyiz. Hakkımızdaki samimî hissiyatınıza teşekkürler eder, alâka ve bağlılığınızın devamını dileriz.

● **MEHMED BAŞBAZ/ALMANYA:** Köln Radyosunun mâhiyetini biliyorsunuz. Bu bakımdan onda yanlış değil, doğru sâdır olursa hayret etmelisiniz. Tabiî bunu düzeltmek devlet işidir. Hakkımızdaki teveccühlerinize teşekkür eder, selâm ve sevgiler sunarız.

● **KÂMURAN REŞİT CÖN/TİRE:** Selâhaddin Eş kardeşimiz hakkında izhar ettiğiniz hissiyata teşekkür ederiz. Mektubunuz ve telgraf sûretleriniz kendisine verilmiştir. Selâmlar.

● **Mehmed Özata/BAFRA:** 100 lira posta çekine yatırırsanız mes'ele kalmayacak. Diğer suallerinizin cevablarını Sebil'in değişik sayılarında bulabilirsiniz. Selâmlar.

● **ÖMER CAN/DÜZCE:** Gazetemiz hakkındaki hissiyatınıza teşekkür ederiz. Haftalık bir gazetede her şeye yer vermek maâlesef mümkün olmuyor. Zaman zaman işçi mes'elelerine de temas ettiğimiz malûmunuzdur. Gruplar arasında birleştirici bir rol oynamak zannettiğiniz kadar basit değildir. Bu bakımdan Sebil'in başlangıçtan itibaren bu anlayışla hareket etmesine rağmen netice ortadadır. Yine de çalışmak gerek. Selâm ve sevgiler.

TÜRKÇESİ — Ahmed SELÂMÎ

(Baştarafı 5. Sayfamızda)

âhenk kurarak ta'mimler neşrediyoruz!?. Ve o ta'mimlerle bir yandan «Ağaç dikmenin fazileti, kaçakçılık, içki, çocuk bakımı v.s.» gibi 81 mevzuu tesbît edip, tepesine de «Ramazan ayı dinî hizmetler programındaki esasları HARFİYYEN YERİNE GETİRME» emr-i azîmini oturturken, öte yandan da 633 sayılı kânûnun dîne ambargo koyuşu karşısına çıkanlara «ta'mimlerde, mevzuları tahdid edici ifade bulunmadığını» beyân buyurmanın ma'nâsı ne ola? Muazzez ve mukaddes Şerîatımızı 633 sayılı kânûnuyla a) îmân b) ibâdet c) ahlâk olarak kürsülerden tebliğe mahkûm eden bir rejim, Diyanet İşleri Başkanlığı denilen uzvunun millet tarafından Su-i zan altında bulundurulmasını istemiyorsa, o müesseseyi lâlk bir rejimin uzvu olmakdan çıkarır; ve 633 sayılı kânun Şerîat nikâhından, miras, kısas, devlet idâresi v.s. ye kadar, dîne tebliğ hürriyeti verir...

Özşah
ÖRME SANAYİİ
FERDİYYA ÖZER BEKİR SABİR Mül. Şti.

Merkez : Yeşildirek Sultanmektebi Sk. Sigorta Han Tel: 27 89 03 — 26 20 39

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

TAYFUN
Yedek Parça Sanâyii

İbrahim Abdullahoğlu

Oto Sanâyi Sitesi Aytekin Sk. Nu: 16 Tel : 64 50 89 - 64 67 42
4. Lenevt - İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

OTO FREN

Bilumum fren balataları toptan satışı ve çakılması

İsmail Abdullahoğlu

Oto Sanâyi Sitesi B Blok Nu: 66 Tel: 64 39 12
4. Levent - İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübârek Kadir Gecesi'ni tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyâz ederiz.

aranıyor

KİMSE YOK MU?..

Bizim adımız UKAZ..
Vazifemiz SEBİL'i okuyucularına ulaştırmak..
Yâni bir dağıtım şirketiyiz biz.. Yeni kurulduk.
Onun için bazı yurt köşelerine henüz yetişemedik.
Oralarda Sebil'in aboneleri var ama, biz
istiyoruz ki, götürelim gazetemizi, bâyilerde
kitabevlerinde de bulunsun.. Görsün dost, düşman..
Okumayı bilen, bilmeyen..
Bir listesini yaptık, ulaşamadığımız merkezlerin
alfabetik sıraya koyduk ve soruyoruz: Sebil'in
bu merkezlerde satışını yapacak kitabevi, bâyi
yâhud bir gençlik teşkilâtı.. yâni kimse yok mu?..

● Abana, Acıpayam, Adilcevaz, Afşin, Ağlasun, Akçadağ, Akçakale, Akdağmadeni, Akhisar, Akseki, Akkuş, Akşehir, Alaçam, Alanya, Alaplı, Alaşehir, Aliağa, Almus, Alpullu, Altınova, Altınözü, Amasra, Araban, Araç, Araklı, Aralık, Arapgir, Ardanuç, Arguvan, Arhavi, Arçapay, Artvin, Aşkale, Atabey, Atça, Avanos, Ayancık, Ayaş, Aybastı, Ayvacık, Ayvalık, Azdavay, Babadağ,

● Bafra, Babaeski, Bahçe, Bala, Balya, Banaz, Baskil, Başkale, Bayındır, Baykan, Bayramiç, Bergama, Besni, Beşikdüzü, Beşiri, Bigadiç, Birecik, Bismil, Bitlis, Bodrum, Bor, Borçka, Bornova, Bozcada, Bozdoğan, Bozkurt, Bozova, Bozüyük, Bucak, Bulancak, Bulanık, Buldan, Burhaniye (Aydın), Burhaniye (Balıkesir), Bünyan, Cide, Cızre, Çal, Çamardı, Çamlıdere, Çamlıhemşin, Çankırı, Çardak, Çat, Çatak, Çatalağzı, Çatalzeytin, Çayeli, Çayırhan, Çayırlı, Çekerek, Çelikhan, Çemişkezek, Çerkezköy, Çermik, Çeşme, Çıldır, Çınar, Çınaraltı, Çiçekdağ, Çifteler, Çine, Çorlu, Çukurca, Çüngüş, Çankaya (İzmir),

● Daday, Dalama, Dalaman, Datça, Delice, Demirköy, Denizli, Dereli, Derik, Derince, Derinkuyu, Devrekani, Dicle, Digor, Dikili, Dinar, Diyadin, Doğanşehir, Doğubeyazıt, Domaniç, Duragan,

● Eceabat, Efes, Eflâni, Edivan, Eleşkirt, Enez, Erdek, Erdemli, Erfelek, Ergani, Eruh, Espiye, Eşme, Eynesil, Ezine,

● Feke, Felahiye, Fındıklı, Finike, Foça,

● Gazipaşa, Gelendost, Gelibolu, Gemerek, Gemlik, Genç, Gerçüş, Gerger, Germencik, Gerze, Gevaş, Gökçebey, Göktaş, Gölbaşı, Göle, Gülhisar, Gölköy, Gölpazarı, Gönen Görele, Göynecek, Güdül, Gümar, Gündoğmuş, Güney, Gürpınar, Gürün Hacıbektaş, Hadım, Hafik, Hakkari, Halfeti, Hamur, Hanak, Hani, Hassa, Hayran, Havza, Hayrabolu, Hazro, Hendek, Hınıs, Hilvan, Hizan, Horasan, Hozat,

● Iğdır, Ilgaz, Ilıca, İdil, İhsaniya, İkizdere, İliç, İmralı, İmros, İncesu, İnebolu, İpsala, İslâhiye, İspir, İvrindi, İyidere,

● Kağızman, Kale, Kalecik, Kalkandere, Karahallı, Karaisalı, Karakoçan, Kapıkule, Karamanlı, Karasu, Karataş, Karayazı, Kargı, Karlıova, Karşıyaka, Karamürsel, Kastamonu, Kaş, Kavak, Kaynarca, Keban, Keçiborlu, Kemah, Kemaliye, Kemalpaşa, Kepsut, Keskin, Keşan, Keşap, Kıbrıscık, Kınık, Kırıkhan, Kırkağaç, Kızıltepe, Kığı, Kilimli, Kiraz, Kocaeli, Kofçaz, Korgan, Korkuteli, Kozaklı, Kozan, Kozlu, Kozluk, Köyceğiz, Kula, Kulp, Kulu, Kumluca, Kumru, Kurşunlu, Kurtalan, Kurucaşile, Kuşadası, Kuyucak, Küre,

● Ladik, Lalapaşa, Lapseki, Lice, Lüleburgaz,

● Maçka Maden, Magara, Mahmudiye, Malkara, Manisa, Manyas, Marmara, Mersin, Malazgirt, Mazıdağı, Mecitözü, Menemen, Mercan, Meriç, Mesudiye, Midyad, Mihalıççık, Milas, Mudanya, Mudurnu, Muğla, Muratlı, Murgul, M. K. Paşa, Mut, Mutki,

● Nallıhan, Narman, Nazilli, Nazimiye, Niksar, Nizip,

● Of, Oğuzeli, Olur, Orhaneli, Orhangazi, Orta, Ortaköy (Çorum), Ortaköy (Çankırı), Ortaköy (Niğde), Osmaneli, Ovacık, Ödemiş, Ömerli, Özalp,

● Pamukova, Patnos, Pazar, Pazarcık, Pehlivanköy, Pertek, Pervari, Pınarbaşı, Pınarhisar, Posof, Pötürge, Pozantı, Pülümür,

● Refahiye, Reşadiye, Reyhanlı,

● Saimbeyli, Samandağ, Samsat, Sapanca, Saray, Sarayköy, Sarayönü, Sarıcakaya, Sarıgöl, Sarıkaya, Sarıoğlan, Sarıyer, Sariz, Saruhanlı Soson, Savur, Seban, Seferhisar, Selçuk, Selendi, Selim, Senirkent, Serik, Seyitgazi, Sincan, Silifke, Silivri, Silopi, Silvan, Sincanlı, Sinop, Sivaslı, Sivrice, Soma, Sorgun, Söğüt, Sultandağ, Sultanhisar, Suluova, Sungurlu Susurluk, Susuz, Sürmece, Suruç, Sütçüler,

● Şabanözü, Şarkışla, Şarkıkaraağaç, Şarköy. Şavşat, Şereflikoçhisar, Şefaatli, Şemdinli, Şenkaya, Şebinkarahisar, Şuhut,

● Taşköprü, Taşlıçay, Tavas, Tefenni, Tekman, Tercan, Tire, Tirebolu, Tomarza, Tonya, Torbalı, Tortum, Torul, Tosya, Tunceli, Tuzluca, Türkeli, Türkoğlu, Tütünçiftliği,

● Ula, Ulubey, Uluborlu, Uludere, Ulukışla, Ulus, Umurbey, Urla, Uzunköprü,

● Vakfıkebir, Van, Viranşehir, Vize,

● Yalvaç, Yapraklı, Yarımca, Yatağan, Yavuzeli, Yayladığı, Yenice, Yenişehir, Yeşilhisar, Yeşilova, Yeşilyurt, Yığılca, Yıldızeli, Yomra, Yumurtalık, Yunak, Yusufeli, Yüksekova, Yeşilkent.

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyâsi edebi tarihi gazete
Yıl: 2 SAYI: 89 BEŞ LİRA
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
Nu: 204 - 207 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çeki Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Umûmi Tevziat: UKAZ

سبيل
الكل في سبيل الحق
جريدة أسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية أدبية
ص.ب: ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P.O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Ekbert Str. 24
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Phone: 0531 - 85033